

RETROSPECTIEVE NICO NIEUWENHUYSEN

Wie was Nico Nieuwenhuysen?

† IN MEMORIAM NICOLAAS NIEUWENHUYSEN

Adviseur der Kon. Belg. Federatie van Waterslagersliefhebbers
In 'De Belgische Waterslager', jg. 28 nr. 9-10, sept.-okt. 1961, voorblad

Mijnheer Nieuwenhuysen overleden !

Dit ontstellend bericht bereikte ons op 25 juni laatstleden. Wat ons onmogelijk toescheen was droeve werkelijkheid. Enkele dagen daarvoor hadden we nog een brief van onze goede vriend ontvangen, waarbij hij ons persoonlijk liet weten dat hij naar het ziekenhuis ging om een beetje rust te nemen. Thans geniet hij van de eeuwige rust.

De Heer Nico Nieuwenhuysen was een groot mens.

In zijn beroepsbezigheden was hij een internationaal gekend en gewaardeerd adviseur voor Hollandse en buitenlandse schoenfabrieken. Hij stak torenhoog boven de gemiddelde man uit. In verschillende vakbladen werd hij meermaals om zijn uitzonderlijke begaafdheid geroemd. Zo lazen we o.a. van hem, de directeur van de « Uper-Ten » schoenfabriek: « ... een geboren tekenaar, een kleurvirtuoos en in zijn ornamentage en kleurcombinatie komt een grote gave aan het licht ». Ook in de Franse vakbladen, waar een internationaal gezelschap van collega's zijn werkstukken en de methodiek van de meester die « Nico » was, loofden en bewonderden en hem waardeerden om zijn gezellige causerie; volgens een Frans vakblad: « dans un français impeccable ».

Op het congres van 1948 te Parijs, haalde hij, te midden van 's werelds meest gerenommeerde bottiers*, de hoogste onderscheiding, want N. Nieuwenhuysen is « **Bottier de premier ordre** ». Hij adviseerde en ontwierp en maakte de jongere garde enthousiast.

Tot daar wat N. Nieuwenhuysens' beroep betreft.

Ook in de wereld der kanarieliefhebbers was hij een eminente persoonlijkheid, waar iedereen naar opzag. Zijn leuze: « Wat ge doet, doe het goed », kwam ook hier tot zijn volle recht.

Wie kende Nico Nieuwenhuysen niet ? Op alle internationale wedstrijden vonden we hem en zijn kanaries présent ! Zijn liefhebberij dagteekent reeds van het einde der vorige eeuw. Hollands waterslager-kampioen, jaren achtereen; wereldkampioen in januari 1958 te Helmond - Nederland. Steeds de laureaat van de mooiste Klokkende Waterslag en Nachtegaalaccent, was Nico Nieuwenhuysen een geducht maar uiterst sportief en nederig mededinger op alle zangwedstrijden in binnen- en buitenland.

Nederlander van geboorte (Waalwijk, 16 Augustus 1884), vertoefde hij evenwel vaak in België én voor zaken én voor zijn liefhebberij.

Zijn vrouw is een Belgische, afkomstig uit Brussel, waardoor Nico Nieuwenhuysen meer dan waarschijnlijk de gekende Nederlandse hoffelijkheid en de niet minder gewaardeerde Belgische gulhartigheid wist te verenigen.

De artikels van zijn pen over onze sport, welke verschenen in ons blad en in het officieel orgaan van de Algemene Nederlandse Bond voor Kanarieteelt en Vogelbescherming, werden graag gelezen en herlezen en getuigen alle van zijn buitengewone gave als kweker en africhter van veredelde kanaries en niet in het minst als gedegen kenner van het waterslagerslied.

De Belgische Federatie is oneindig trots een kanarieliefhebber van dergelijk internationaal formaat in haar rangen gekend te hebben.

Wij, die hem nu 20 jaar als vriend en medewerker kenden, voelen best welke leemte er ontstaan is in onze sport waar hij de steunpilaar was.

Zijn laatste werk voor onze hobby was de stille spontane hulde die hij bracht in het artikel geschreven ter gelegenheid van de 80^e verjaring van zijn makker Dr. A. Keyenberg.

Tientallen waardevolle artikels over onze vogels verschenen in onze « Belgische Waterslager ». Zonder zijn medewerking, waarvoor hij niet moest gevraagd worden, had ons blad niet die betekenis gehad, dat het nu heeft. Wij zijn hem daarvoor dankbaar, mede voor de ontelbare diensten die hij onze sport heeft bewezen. Vermelden we slechts zijn bijdrage tot de stichting (Utrecht) van een waterslagerafdeling in de C.I.C. (nu C.O.M.), het

mede opstellen van de internationale scala voor waterslagers en zijn aandeel in het ontstaan van de « Belgische Verstandhouding », enz... Hij was voor ons een onvergetelijke medewerker, een onbaatzuchtig liefhebber, een groot kenner van het waterslagerlied, een trouwe vriend. Wij zullen aan hem een heerlijke herinnering bewaren.

Ook langs deze weg bieden wij de achtbare familieleden onze oprechte gevoelens van innige deelneming aan.
Moge zijn ziel de eeuwige rust gevonden hebben.

Het Bestuur der K.B.F.

* bottiers is het meervoud van het Franse zelfstandig naamwoord bottier, wat vertaald omschreven wordt als 'Oorspronkelijk een ambachtsman die laarzen maakte en verkocht'. Vandaag de dag, een vakman die schoenen en laarzen ontwerpt en op maat maakt.

ERVARINGEN IN DE KWEKERIJ

Uit 'De Belgische Waterslager' jg. 18 nrs. 9-10 sept.-okt. 1952

Als jarenlange kweker van waterslagers wil ik de lezers van dit blad, met enkele woorden mijn ervaringen van het afgelopen kweekseizoen mede delen.

Deze ervaringen zijn van die aard, dat ondergetekende er buitengewoon over tevreden is en het mogelijk een aanleiding kan zijn, voor de kwekers om het volgende seizoen dezelfde methode toe te passen, en naar ik hoop met hetzelfde resultaat.

Mijn manier van kweken was steeds als volgt: einde maart, begin april werden de vogels bij elkaar geplaatst. Meestal paarsgewijze of één man met 2 poppen. Bij deze laatste methode zonderde ik, zodra een der poppen gepaard was af, om deze rustig bij de man te laten tot het legsel compleet was. Eerst dan werd de man bij de tweede pop geplaatst, waar hij vaak bij gelaten werd, ter verzorging van het jonge kroost.

Ik kan er mij niet op beroemen, dat deze wijze van kweken steeds de ideale was. Het is echter de oude kweekwijze, die algemeen toegepast wordt.

Kort voor het broedseizoen werd ik door een betrekkelijk jong kweker op een voor mij in de beginne zonderlinge manier van paren opmerkzaam gemaakt.

Deze kweker, die met een ideale kloekzanger en met evenwaardige afstammelingen van hem, de hoogste onderscheidingen had gehaald stelde mij het volgende voor, toen ik hem om een jonge man van zijn prima vogel vroeg: « Tot mijn spijt kan ik u dit jaar niet helpen aan een jonge vogel, maar ik wil u toch van dienst zijn en wel als volgt:

« Wetende dat u een bekend en eerlijk kweker van waterslagers zijt, kunt u over mijn hoog bekroonde man beschikken om er enkele poppen door te doen bevruchten. Ik begin eerst tegen april met de kweek. Ingeval u vroeger begint dan zal ik hem een week te leen geven om enkele uwer poppen te laten bevruchten, doch niet langer dan 8 dagen, daar begin april 10 mijner poppen op hem wachten. »

Ik kon mijn oren niet geloven, toen ik z'n voorstel las. Eerstens om iemand die hij niet kent, alleen vanwege een enkele briefwisseling, z'n allerbeste en bekende vogel te leen te geven. Waar vindt men ergens zulk een onbaatzuchtig en sportief persoon als deze man? Tweedens voor de krachtprestatie die de kweker aan z'n vogel toekende.

Ik nam, wat te begrijpen is, zijn belangloos voorstel dankbaar aan hoewel ik geen resultaat kreeg, omdat mijn vogels niet broedrijp waren en de vogel binnen 8 dagen terug moest. Later op het seizoen kreeg ik de vogel nog eens te leen, waarvan ik toen wel resultaat had. **Wisselbroed**

Intussen, wetende hoe die kweker te werk ging, reserveerde ik ook 6 poppen voor het experiment. **Ik plaatste een kerngezonde, prima man beurtelings bij deze 6 poppen, doch niet langer dan een kwartier**, voor zover ik tijd had dit te controleren. In ieder geval, **iedere pop kreeg dagelijks het bezoek van deze man**. Op deze manier was vast te stellen welke pop het verst in voortplantingsconditie was. **Zodra deze pop nest begon te maken liet zij zich direct treden, als de man erbij gebracht werd**. Na deze paring wordt de man er afgehaald en op dezelfde dag werd dit spelletje bij andere broedrijpe poppen herhaald.

Van vechten was nimmer sprake, daarvoor kregen zij de gelegenheid niet. Als de paring niet aanstonds plaatsgreep werd hij verwijderd. Het eieren leggen ging normaal en zo goed als allen waren bevrucht. Na 8 dagen zaten alle poppen op eieren en de man, die zijn taak verricht had, zat lustig zingend in z'n zangkooi. Bij het eerste broedsel had ik twee nesten jongen op dezelfde dag, de andere met enkele dagen verschil. De poppen waren na hun jongen opgebracht te hebben weer op tijd broedklaar, zonder door de man opgejaagd te zijn.

De paring geschiedde weer op dezelfde wijze. In twee ronden, had ik ruim 40 jongen van dezelfde man geteeld, waarvan er thans nog 34 in leven zijn. Iedere kweker zal op zijn manier de voordelen van deze kweekwijze kunnen beoordelen.

Mijn ervaring is dat de poppen rustiger blijven. Bij paarsgewijs broeden blijkt vaak dat reeds vroegtijdig broedmoetheid intreedt wat als gevolg heeft: onbevruchte eieren, slecht voeren, en zo meer.

De vitaliteit van de man heeft niets ingeboet, integendeel. Zodra hij van de poppen verwijderd bleef na de paring, zong hij in z'n kooi, z'n hoogste lied en dit tot begin augustus. Eerst thans vertoont hij tekenen van rui aanvang. Ook een niet te onderschatten voordeel is het dat men op deze manier van een werkelijke uitbinker vele afstammelingen krijgt. Ik moet echter toegeven dat de man waarmede de proef genomen is, een prima **kerngezonde en vitale vogel** was. Dit zal wel een **eerste vereiste** blijven.

Hopende waarde liefhebbers, met deze toelichting u van dienst te zijn geweest, teken ik met gewaardeerde sportgroeten.

N. Nieuwenhuysen ('s-Hertogenbosch – Holland).

De kweek: Goede verzorging geeft goede resultaten

Uit 'De Belgische Waterslager' jg.20, nrs. 7-8, juli-augustus 1953

In aansluiting op mijn artikel «Ervaringen in de Kwekerij» in het nummer van sept.-okt. '52 is het mij een genoegen een vervolg daarop te geven aan de hand van het wederom zeer gunstige resultaat.

De **wisselbroederij**, dit is een man afwisselend bij verschillende poppen te brengen, **een methode waar ik zeer enthousiast over ben**, is dit jaar weer door mij toegepast en ook met grootste succes.

Verondersteld mag worden, dat vele kwekers de door mij aangeboden, aan de praktijk getoetste kweekmethode, in praktijk zullen hebben gebracht en ik ben nieuwsgierig met welke uitslag.

In geval de resultaten niet overal in alle opzichten zijn zoals men ze zich gedacht had, dan moet de oorzaak elders liggen en vanaf heden begonnen worden de basis te leggen voor betere resultaten in het volgende jaar.

Er zijn verschillende redenen. Het is niet voldoende aan zijn jonge vogels alle zorg te besteden tot het ogenblik van de splitsing en opkooien der jonge mannetjes. Vanaf dit moment dateert de fout. Aan de jonge mannen wordt dan met het oog op de africhting voor de a.s. zangwedstrijden alleen de volle aandacht geschonken. Bij vele kwekers zijn de poppen bijzaak, althans voorlopig. Ze moeten het maar zien te stellen. Zolang allen, mannen en poppen in de volière bijeen waren, kregen ze dagelijks alles wat goed voor hen was. Doch direct na de opkooiing wordt de fout gemaakt die zich later wreekt.

De poppen hebben evenveel recht op een goede verzorging als de mannen. De eerste om een gezonde conditie te krijgen tegen de volgende kweekperiode, de laatsten om als gezonde sterke zangers te kunnen tonen wat hun organen op de a.s. concours zullen ten beste geven.

Dikwijls wordt na de opkooiing der jonge mannen opgehouden of verwaarloosd de poppen te geven waaraan zij gewend waren, o.a. kracht- of eivoer. Ze moeten zich maar tevreden stellen met hetgeen men hen nog wil geven.

Zindelijke volières, minstens wekelijks schoongemaakt, dagelijks vers drink- en badwater, verder goed gemengd voer (zaden), dagelijks krachtvoer van goed fabricaat, groenvoer. In de winter geraspte wortelen. Dit alles is wat de vogels gezond houdt en krachtig maakt voor de volgende kweek. Succes kan dan niet achterwege blijven, evenals bij ondergetekende.

Ik bracht in de tweede helft van maart **14 gezonde poppen** in de broedkooi. **Zoals verleden jaar werden 7 poppen voor een man gereserveerd. De overige werden ter paring aan 2 andere mannen gelaten.** De mannen werden **dagelijks bij de poppen gebracht**, nu eens kort dan weer langer naargelang er tijd was om de al of niet paring te controleren.

Van de meeste poppen heb ik niets gezien van een paring. En toch waren zo goed als alle eitjes bevrucht. Men kan zeggen zoveel eitjes zoveel jongen. Het uitkomen van de eitjes verliep in een tijd van 8 dagen, nl. van 15 tot 26 april. In totaal leverde mij de eerste ronde 48 gezonde jongen op, welke thans allen in de volièrè rondvliegen. Voor de tweede ronde zijn alle poppen weer broedende. Geen enkele pop verzuimde te voeren. Voor overleggen van jongen of bijvoeren was geen enkele aanleiding. De voedermethode is als volgt. Behalve prima gemengde zaden wordt hen zachtvoer gegeven van de volgende samenstelling: krachtvoer van bekend goed fabricaat, waardoor met vork fijngemaakt gekookt ei, een weinig tarwekiemen, zoet zomerraapzaad en zeer fijn gesneden groen. Dit alles door mekaar gemengd met een weinig water om het korrelig te maken.

Voor 50 jongen heb ik nodig, per keer, twee en een half handvol krachtvoer, een half ei, een lepel tarwekiemen, een derde kopje raapzaad en fijn gesneden salade, spinazie of radijsloof, zeer fijn gesneden door mekaar gemengd en met water wat rullig gemaakt.

Deze samenstelling wordt met graagte tot het laatste korreltje opgegeten en is voldoende voor bovengenoemd aantal. 's Morgens en 's middags wordt dezelfde hoeveelheid klaargemaakt en de vogels gegeven.

De toevoeging van tarwekiemen schijnt het voer krachtiger en voedzamer te maken, daar tarwekiemen behoren tot de voornaamste bronnen van vitaminen E. Zij bevatten ijzer en alle vitaminen B. Een half kopje tarwekiemen bevat viermaal zoveel eiwitten als een ei.

Nu onze volièrès zachtjes aan met jonge vogels worden bevolkt die reeds beginnen te kwelen, vraagt dit weder de aandacht voor de kwekers. De voorbereiding voor de opleiding van de zang komt thans op het programma van de Waterslagerliefhebber.

Zo mogelijk zal in een volgend artikel hierover gesproken worden. Ook over de steeds voorkomende telkenjare terugkerende pootjesziekte.

N. Nieuwenhuysen – 's-Hertogenbosch Bosch – Holland.

Uit 'De Belgische Waterslager', jg. 20, nrs. 9-10, sept.-okt. 1953.

We hebben het genoegen onze lezers te kunnen melden, dat de heer N.Nieuwenhuysen uit 's-Hertogenbosch – Nederland, spontaan aanvaard heeft als vaste medewerker voor ons blad op te treden.

De artikels van zijn hand, die in het verleden reeds verschenen, getuigen alle van de uitzonderlijke ondervinding waarover hij beschikt. Het zal onze leden dan ook aangenaam zijn regelmatig het een of het ander onderwerp (uit onze liefhebberij) door hem in ons vakblad behandeld te zien, onze sport ten bate.

(Onderstaand artikel was te laat binnen gekomen om nog in het juli-augustusnummer te worden opgenomen).

De Redactie.

* * *

Vooropleiding van de Zang in de Volière

door N. NIEUWENHUYSEN ('s-Hertogenbosch – HOLLAND) – 15 juni '53

Nu de jonge vogels in de volière zich spelend verder ontwikkelen en de z.g. kleine rui doormaken is het voor de kweker een groot genoegen zijn vogels gade te slaan en naar hun gefrazel en gekweel te luisteren.

De eerste periode van de zangvorming is thans ingezet. De vraag is thans wat zal er groeien uit de afstammelingen van de met zorg gekozen broedparen. Hierover is van te voren weinig te zeggen. Het resultaat van de zang heeft men niet in de hand, daar vóór alles **de afstamming een voorname rol** speelt.

Ieder kweker heeft begrijpelijkerwijze naar eigen inzicht met z'n allerbeste vogels gekweekt. Of de vogels altijd bij mekaar pasten is de grote vraag. **Kwekers die een vaste stam bezitten**, hebben op dit punt een voorrecht, zij zullen in de eerste plaats teruggегrepen hebben naar paring van man en pop, die hen in het vorige seizoen goede zangers hebben gegeven; verder raadplegen zij oordeelkundig hun kweekboeken. Zolang de bezitters van een eigen stam niet genoodzaakt zijn vreemd bloed, van andere zangaard, in te kruisen gaan zij rustig door. Moeilijker en meer riskant wordt het voor hen wanneer zij noodgedwongen, b.v. door toerenverarming of ontarding van toeren, nieuw bloed moeten inbrengen. Een ervaren kweker doet dit voorzichtig en angstvallig, wetende dat aan zijn met zorg opgebouwde stam door onoordeelkundig inbrengen van ander bloed meer bedorven dan verbeterd kan worden.

Bij voorkeur zal hij zich kruisingsproducten aanschaffen, ook van een stamkweker, waarvan de zang zoveel mogelijk in overeenstemming is met die zijner vogels. Nog beter is het als in deze stam reeds bloed aanwezig is van zijn stam.

Een ervaren kweker doet dit voorzichtig. Hij is steeds op zijn hoede en bij niet voldoende direct succes gaat hij slechts met enkele popjes het volgend jaar door en dit gedurende enkele jaren.

Een feit is het, dat juist deze stamkwekers zo goed als ieder jaar met hun vogels de hoge onderscheidingen halen of onder de besten te vinden zijn, dank zij hun kennis van zang en van stamteelt.

De tweede groep bestaat uit liefhebbers die elk jaar wisselen en zich nieuwe exemplaren aanschaffen, geprikkeld door de prestaties van voornoemde stamkwekers. Sporadisch vindt men bij deze kwekers goede vogels. Zij vergeten dat succes alleen te bereiken is als zij doen zoals de stamkweker, namelijk een stammetje opbouwen, desnoods met voorlichting van een bereidwillige stamkweker.

Veel geduld is er voor nodig. Hebben zij dit niet, dat zij dan te rade gaan bij een stamkweker en zich desnoods daar een tweetal mannen en het dubbele aantal poppen aanschaffen. Dit bezit vormt alsdan reeds een klein stammetje waarvan direct succes te verwachten is als zij de raad van deskundige kwekers volgen.

Beiden, de stamkweker en de steeds weder opnieuw beginnende, staan voor het feit, dat **nu hun jonge vogels met de zangstudie zijn begonnen**.

De jonge vogels van het eerste broedsel laten op bepaalde uren van de dag reeds volop hun gekweel horen en zetten hiermede de steeds bijkomende jonge mannetjes tot studeren aan. Aanvankelijk is er nog weinig aftekening in de geluiden die zij brengen waar te nemen, doch naargelang de jonge vogels ouder worden en gesteund door de zang van een nog op zang zijnde leermeester, hoort men allengs duidelijker wordende tonen en geluiden waaruit straks de toeren geboren worden.

Dat men deze aanstaande zangertjes **slechte voorzang en scherpe geluiden moet onthouden** laat zich begrijpen. Reeds vroeg zijn zij vatbaar voor het aannemen van scherpe, eentonige en vlakke, voor hen gemakkelijk liggende geluiden.

Het beste is, als men over **een kalme voorzanger** beschikt, deze **zo vroeg mogelijk onder het gehoor der jonge vogels te brengen**, en dan, ik spreek hier uit eigen ervaring, **bij voorkeur in de volière tussen de jonge vogels te laten rondvliegen, liefst**, als men voldoende ruimte heeft, **alleen onder de jonge mannetjes**.

Mijn inziens leren de jonge vogels evenveel van te zien als van te horen. Opmerkelijk is het, zodra de leermeester in de volière zingt, verschillende jonge mannekens zich beijveren om de nabijheid van de zingende vogel op te zoeken, luisteren of ijverig mede kwelen.

Heeft men een minder rustige voorzanger, dan kan men beter deze afgedekt in de nabijheid van de volière plaatsen.

Bij totaal gemis aan een geschikte voorzanger is het aan te raden de jonge vogels hun gang te laten gaan. Het is altijd **beter geen voorzang dan slechte** of foutieve. Het resultaat moet dan aan het toeval worden overgelaten, hoewel leiding voor de zangvorming toch te verkiezen is.

Nauwkeurig toezien en de vorderingen in zang vaak beluisteren blijft steeds gewenst.

Men mag zich niet te gauw verontrusten wanneer er jonge vogels onder zijn, die wat scherpe toontjes brengen en daarmee terugkomen. Doorgaans zijn dit de zogenoemde onvermijdelijke studiefoutjes, meestal een aanloop tot vorming van toeren. Onder de allerbeste stammen hoort men deze ook in de volière, welke meestal naderhand weder verdwijnen naargelang zij in andere toeren vorderen.

Neemt het brengen van deze toontjes grotere afmetingen aan, bijvoorbeeld als ze scherper, eentonig en herhaaldelijk gebracht worden, dan is het gewenst, deze voor zover ze te ontdekken zijn, af te vangen en voorlopig apart te zetten buiten het gehoor der andere vogels en de kooien matig te verdonkeren tot zij over deze periode heen zijn. Vaak blijken uit deze uitlopers naderhand nog de beste zangers te komen.

Laat men deze vogels toch bij mekaar, dan is de kans groot dat dit foutieve als voorzang door alle vogels wordt overgenomen en het lied en de nog te verwachte toeren daardoor nadelig worden beïnvloed.

Verduisteren van de gehele volière zoals men dat vroeger algemeen deed vind ik overbodig. De huidige waterslagers hebben dit niet meer nodig. Voor hun gezondheid en zanglust is het een eerste vereiste dat de jonge waterslagers zolang mogelijk van vrijheid, licht en lucht profiteren en wel tot op het ogenblik van **opkooien**; dit is eind oktober op zijn vroegst.

Een jonge vogel moet **minstens 5 à 5 ½ maand oud** zijn alvorens hij opgekooid mag worden. Zij moeten dan naast een goede zanginslag een perfecte gezondheid bezitten, daar na het opkooien veel van hen gevraagd wordt. Dus tot zolang de volière nooit verdonkeren.

De oude **waterslagers van lang vóór tot aan de oorlog van 1914-1918**, hadden naast machtige mooie nachtegaaltoeren **een zeer foutief bijlied**.

Men sprak toen terecht van een positief en een negatief lied.

Het foutieve was in verschillende stammen overheersend, doch werd toen door de liefhebber snel vergeten als de vogels met hun overweldigende diepe toeren kwamen.

Men meende toen door verdonkeren der volière en zangkooien het foutieve lied af te remmen. In de praktijk bleek dit een lapmiddel te zijn. Zij vergaten noch het foutieve noch het wonderbare diepe nachtegaalachtige in hun lied.

In de loop der jaren verdween het overwegend foutieve door systematisch kweken en kruisingen. Dit laatste noodzakelijk geworden door het verlies van vele stammen wegens voedselschaarste gedurende de oorlogsjaren 1914-1918.

Jammer genoeg verloor de waterslager met deze zogenoemde verbetering van het foutieve het overweldigende in klokkende waterslag en vele imponerende nachtegaaltoeren, hoofdzakelijk door de inbrenging van harzerbloed.

Voor velen is de waterslager een meer genietbare zanger geworden, namelijk de moderne waterslager. Ik verkies echter de waterslager van vroeger met al z'n fouten en gebreken. Gelukkig zijn de laatste jaren in diverse stammen weer toeren aan het opkomen in vorm en klank uit de periode hierboven beschreven.

De kloek (klokkende waterslag) hoort men weder, hoewel nog niet talrijk, in enkele stammen in diepe, malse, haast volmaakte vorm.

Ook **de woeten** waren voor een aantal jaren bij een vooraanstaand bekend kweker te horen in diepte en klank zoals vroeger.

Laat het zijn dat de w aanzet nog te wensen overliet, doch dit was bij de oude waterslagers van vroeger, toen deze prachttoer in diverse stammen hoogtij vierde, eveneens het geval.

Men had vogels, die deze toer aanvingen met w, echter zonder uitgang t. Andere zongen deze toer weder als oe-t, oe-t zacht en gerekt zonder w aanzet. Andere weder als enkel oe-oe, doch dan machtig, langzaam en diep. Doch allen in dezelfde vorm en klank als de woet die enkele jaren terug in opkomst was. Jammer genoeg werd deze toer al gauw onder de diepe fluiten geklasseerd, wat niet juist was/is.

De volmaakte woeten zoals wij ze wensen en zoals zij beschreven staan, aanvangende met w en uitgaand op t waren toen ook zeer zeldzaam en kregen het hoogste aantal punten.

Thans is deze toer weder verdwenen of vervaagd. Waarschijnlijk door de verbetering van de klokkende waterslag; haast zeker is de vloeiende

oeklank daarin opgelost. Beide toeren schijnen niet in één lied voor te komen.

Vroeger was dit eveneens het geval. Stammen die vroeger sterk waren in kloek (kl. wslg) brachten geen woeten en omgekeerd. Vogels welke de woeten op z'n best brachten hadden geen of slechts een licht kloekje. Men sprak toen ook van kwekers van woet en kwekers van kloek. Schrijver herinnert zich nog levendig deze vogels van omtrent 1900. Dit waren de vogels van zijn oom, A. v. Eilen (Ant. v. Eijl, Antwerpen), genoemd in het Franse artikel van H. Thijs in het vorige nummer.

Om verder te gaan met de opleiding: Bij gebrek aan voorzanger, bijvoorbeeld door rui van deze, moet de kweker de jonge vogels soms tot aan het opkooien, zelfs nog langer zonder voorzang laten. Dit is echter niet zo'n onoverkomelijk bezwaar. Eenmaal opgekooid begint pas de serieuze zangvorming. Hetgeen zij vóór die tijd geleerd hebben, goed of minder goed kan onder leiding van de bij hen passende op zang komende voorzanger de goede richting ingestuurd worden en hen tot goede zangers vormen.

Natuurlijk onder voorbehoud dat de organen der jonge zangers aangepast zijn aan het lied dat ze van de voorzanger moeten overnemen.

Een vogel laat zich nu eenmaal niets opdringen wat hem niet ligt. Hij probeert het, doch lukt dit niet dan gaat hij toeren brengen die vervormd zijn. Kortom, hij zoekt dan een eigen richting; improviseert.

Niet alle waterslagers zijn in staat een zekere diepe kloek te brengen, zelfs al staan zij onder voortdurende leiding van een prima kloekbrenger.

Zijn ze niet van die kloekstam en toch begaafd voor aanleren, dan gaan zij een waterslag brengen in die richting, doch in plaats van een diepe, klankvolle, als die van de voorzanger, een vervormde vlakke waarin het sonore melodieuze vloeiende afwezig is. Doorgaans verdwijnt ook deze minderwaardige waterslag weder en wordt een verlopen toer, die vaak door de keurders niet onder een juiste benaming is onder te brengen. Ik bedoel hiermede de veelal twijfelachtige benaming van waterschokkel.

Voorzang is noodzakelijk, doch betrekkelijk. Ik zou zeggen alleen succesvol als deze past aan de organen en het opnemingsvermogen van de jonge vogels.

Neem dus als voorzanger, of tracht deze te bekomen, een vogel van dezelfde afstamming of in zang het kortst daarbij komend.

Ook wordt de laatste jaren toevlucht gezocht tot de fonoplaat ter vervanging of ondersteuning van natuurlijke voorzang.

De eerste goede resultaten zou ik hiervan nog moeten horen.

Ondergetekende heeft sinds 1923 regelmatig, als hij in het bezit was van een prima zanger bijzondere toeren daarvan op de plaat laten vastleggen om deze op gezette tijden naast of zonder voorzanger te doen afspelen. Bij voorkeur werd een mooie waterslag opgenomen in de hoop deze door de jonge vogels zou worden overgenomen. Steeds was het resultaat onbevredigend. Het schijnt dat het oor van de vogels nog beter hoort dan wij, wat natuurlijk is of niet.

Ook andere, op de plaat vastgelegde toeren werden niet door de vogels overgenomen, noch de vorm, noch de volgorde. Als men de opname van strofen van de plaat goed beluistert zal men moeten toegeven dat de weergave niet in alle opzichten aan de natuurlijke zang beantwoordt.

Dit is thans weer bewezen met het opnemen op de fonoplaat van zang van vogels van bekende stammen.

Een woord van waardering mag de ondernemer van dit experiment niet onthouden worden. De bedoeling is zeer sympathiek en naar ik hoop een schrede in de goede richting.

De vogels die voor deze opname welwillend door de bezitters beschikbaar werden gesteld zijn werkelijk begaafde zangers. De opnamen en verdeling der toeren zijn goed verzorgd, zodat men kan spreken van een geheel lied op de plaat, waarvan de waardevolle toeren als klokkende en bollende waterslag, diepe fluiten en mooie staaltonen domineren.

Voor het minder zuivere in de opname bepalen wij ons tot de klokkende waterslag. Deze is opgenomen van een of meer vogels, welke ik acht de waterslag te kunnen brengen in bijna volmaakte vorm.

Ik heb steeds met bewondering de kloek van bedoelde vogels beluisterd en thans in het bezit zijnde van een dergelijke kloek, doe ik dit dagelijks nog met groot genoegen.

De kloek op de plaat is echter niet te vergelijken met de werkelijk door de vogels gebrachte.

Ik laat de beoordeling van mijn bewering aan de eigenaars van deze vogels, die voor dit experiment hun vogels welwillend beschikbaar stelden. De klank ervan is hard, niet altijd sonoor, is vlakker en stotender dan de malse vloeiende waterslag van de vogels die werden opgenomen.

Is de opname niet zuiver of heeft de zuiverheid ingeboet door meermaals overbrenging van band op band of van plaat op plaat alvorens de moederplaat gereed was? Bij elke overbrenging is er verlies aan klank en zuiverheid.

In elk geval bestaat er thans een plaat van de waterslagerzang die grote diensten kan bewijzen bij eventuele zangcursussen en is tevens een

waardevolle documentatie.

De liefhebber-kweker die in deze fonoplaat dé ideale voorzang meent gevonden te hebben, moet dus z'n verwachtingen niet te hoog stellen. Verschillende factoren zullen hier een rol in kunnen spelen.

Ten eerste: Zijn de vogels, die onder het gehoor van de plaat gebracht worden van dezelfde zangrichting en begaafd om deze toeren over te nemen.

Ten tweede: Is de opname zuiver en de weergave van het lied natuurgetrouw genoeg om jonge vogels aan te leren? We zullen hierover naderhand wel horen.

Ik ga thans weer terug naar ervaringen hieromtrent van vele jaren terug. De proefnemingen dateren uit de tijd van de bekende waterslagerpionier dhr. Peleman.

Samen lieten we herhaaldelijk de beste vogels opnemen. Zelfs de allerbeste opnamen, althans volgens ons gehoor, bleken niet geschikt te zijn om de zang der jonge vogels maar enigszins te beïnvloeden.

Het enige wat bereikt werd, was dat de vogels, zowel jongen als ouden, tot zingen werden aangezet, dus zanglustiger werden en als de plaat langzamer werd gespeeld zij daardoor een tragere voordracht kregen. Een nadeel kwam dan weer tot uiting dat de klank der toeren nog onnatuurlijker werd.

Het ware te wensen, dat in die richting in de naaste toekomst betere resultaten te bereiken waren.

Ik raad de lezers van mijn artikel aan, zo mogelijk de demonstraties van Philips over dit onderwerp te gaan zien en horen. De firma Philips uit Eindhoven, geeft respectievelijk in alle grote steden van Holland, mogelijk ook in België, demonstraties onder de reclame: Van Opname tot Weergave.

Deskundigen geven zeer duidelijke uitleg over dit moeilijke onderwerp.

Men kan zich dan beter een oordeel vormen over de eisen die gesteld worden aan een zuivere opname en een natuurgetrouwe weergave.

Over deze materie heeft ondergetekende zich nog eens laten voorlichten door een amateur-deskundige. Deze gaf hierover de volgende uitleg:

Geluid wordt veroorzaakt door luchtrillingen. Het aantal trillingen kan sterk variëren; hoe lager een toon, hoe groter het aantal trillingen.

Men drukt deze hoeveelheid trillingen (frequentie) uit in Herz (Hz). Het gemiddelde menselijke oor kan nu trillingen waarnemen welke liggen tussen 20 en 20.000 Hz. Wat daarbuiten ligt, valt buiten de waarneming van het menselijke gehoororgaan. Dieren kunnen vaak veel hogere

frequenties waarnemen; men denke b.v. aan het geluidloze hondenfluitje, waarop een hond onmiddellijk reageert terwijl wij, mensen, niets horen. Het opnamebereik van een grammofoonplaat gaat tot ca. 7 à 8.000 Hz. Wat daarbuiten ligt wordt niet, of vervormd opgenomen en dus ook weergegeven. Het lied van de waterslager zal waarschijnlijk toeren of diverse tonen in een toer bevatten. Bijvoorbeeld in een mooie kloek welke boven de opnamecapaciteit van de grammofoonplaat liggen. Gevolg, dus geen natuurlijke weergave.

De thans bekende Tape-en-Wire Recorder (draad en bandapparaten) geven reeds een aanmerkelijke verbetering. Het opnamebereik van deze apparaten, reeds in eenvoudige uitvoering, gaat tot 12 à 14.000 (Hz), hetgeen dus aanzienlijk beter is dan de grammofoonplaat.

Deze opnamecapaciteit is echter o.a. sterk afhankelijk van de bandsnelheid (d.i. de snelheid waarmee de band langs de opname-weergavekop van het apparaat loopt).

Hoe groter de snelheid, des te groter wordt de opnamecapaciteit.

De meeste toestellen voor amateuristische doeleinden hebben als bandsnelheid 10 cm per seconde. De opname apparaten voor professionele doeleinden (radio e.a.) hebben een bandsnelheid van 70 à 90 cm per seconde. Deze apparaten zijn echter zo kostbaar dat zij buiten het bereik van de amateur liggen.

Zoals u ziet is de toepassing van band-(en draad-)apparaten een belangrijke stap in de goede richting, doch volmaakt is het nog niet.

Zelfs als men er in slaagt de opname- en weergavecapaciteit gelijk te maken aan de gehoorcapaciteit van het menselijke oor, blijft er toch weer een andere factor de natuurlijkheid beïnvloeden, namelijk de stereofonie.

Conclusie: zolang de kweker over een **natuurlijke voorzanger** waterslager kan beschikken, is deze **tot heden nog te verkiezen** boven het experimenteren met fonoplaten. **De tijd zal verder leren ...**

N. Nieuwenhuysen.
's-Hertogenbosch, Hintshamerstraat 28.

Opleiding van de Zang na het Opkooien

Door N. Nieuwenhuysen – 's-Hertogenbosch – Holland
In 'De Belgische Waterslager', jg. 20, nr. 11 november 1953.

Het opkooien der jonge vogels zal omtrent november, iets vroeger of later kunnen geschieden te beginnen met de vogels van de vroegste nesten. Nooit alle te gelijk. Ze moeten minstens **5 1/2 à 6 maanden oud** zijn. Voor die tijd zijn ze niet volwassen, niet voldoende uitgeruid en niet vitaal genoeg om in kleine kooien geplaatst te worden om de voltooiing van hun zang te kunnen voortzetten.

Men heeft voor de waterslagers verschillende kooien, nl. 1. die van voren alleen getralied zijn; 2. de open harzerkooitjes. De eerste worden door de Belgische Federatie gebruikt, de andere door de Nationale Bond en in Holland, waar de vogels uitsluitend open gekeurd worden.

Ik hecht de voorkeur de jonge vogels in de open harzerkooitjes te plaatsen. Deze huisvesting heeft vele voordelen:

1. Deze kooitjes zijn voor onderhoud en verzorging gemakkelijker dan de gesloten, alleen aan de voorkant open zijnde waterslagerskooien, omdat ze alléén aan de voorzijde van eten en drinken voorzien worden.
2. Omdat men meerdere kooitjes in kleinere ruimte b.v. op plank of in zangkast kan zetten.
3. Aangezien ze voor africhting voor zangwedstrijden, waar de vogels open gekeurd worden, b.v. in Holland en op de Internationale Shows, gemakkelijk uitgezet kunnen worden, waardoor ze vertrouwelijker met de omgeving worden.

Eenmaal aan deze kooitjes gewoon, worden de vogels door herhaaldelijk uitzetten zanglustiger en zijn overal tot zingen te brengen.

Nadert eenmaal het wedstrijdseizoen van de Belg. Federatie, waar uitsluitend in gesloten kooien gekeurd wordt, dan zijn ze na overplaatsing in waterslagerskooien met een goede week daaraan gewend en zullen zij geprikkeld door hun zanglust, zich beter geven en meer zingen dan vogels die steeds in gesloten kooien zaten en niet gewend zijn maar enigszins gestoord te worden.

Kwekers, die hun vogels in gesloten kooien laten, zullen het in zanglust verliezen van de vogels die in open kooien hun vooropleiding kregen. De opgekooide vogels in gesloten kooien worden naast elkaar of tegenover elkaar, naargelang de ruimte dit toelaat, tegen de wand gehangen of op banken geplaatst met hier en daar een voorzanger er tussen.

De vogels in harzerkooitjes plaatst men in zangkasten of op banken met het zaad en drinkbakje naar voren, aanvankelijk zonder tussenschotten, zodat de vogels elkaar kunnen zien.

Op deze manier zullen ze gauw aan de verplaatsing en hun nieuwe omgeving gewend zijn en rustig worden.

Zodra de jonge vogels beginnen te zingen, is dit het sein om schotjes tussen de kooien te plaatsen, zodat het licht alleen aan de voorzijde binnenkomt. De studie zal zich na enkele dagen ten volle inzetten.

Wat de voeding betreft, geeft men hun prima gemengd zaad, hetzelfde wat ze in de voliëre kregen, met dagelijks wat krachtvoer gemengd met tweemaal per week wat ei in het snoepbakje. Na een week kan men ze matig met een niet te zwaar doek of gordijn afdekken. Ik geef er de voorkeur aan dit gordijn dagelijks minstens een uur of tweemaal een half uur weg te nemen.

Nu ze matig afgedekt zijn zullen ze zich ijverig op de zangstudie toeleggen en men kan dan tevens van nabij hun vorderingen controleren en beoordelen. Hier en daar hoort men reeds toeren die geheel gevormd zijn en aaneengeregen worden met nog gebrekkige en nog niet zuiver onder te brengen geluiden.

Ze zijn hierin nog steeds zoekende. Nu eens is men omtrent deze opkomende toeren optimistisch, even later weder ontmoedigd gestemd. Dit is het gewone verloop. Dit z.g. evolueren in zang is normaal en deze schommelingen duren voort tot hun lied voltooid is en gaat dan nog op en neer.

Vandaar dat de kweker, voor hij z'n vogels naar de wedstrijd brengt, tot het laatste ogenblik in twijfel staat, welke vogels hij zal inzenden. Op een zeker ogenblik zal hij enthousiast zijn over een vogel, morgen is hij weder van opvatting veranderd. De oude kwekers kunnen hierover meepraten. Ook de vogels moeten hun dag hebben.

Vaak worden we in de studietijd teleurgesteld als de vogels de waterslag in studie nemen. Deze wordt in het begin altijd zeer traag en afgezet gebracht. Vandaar dat men dikwijls hoort: « Mijne vogels brengen reeds afgezette kl. Waterslag. » Naargelang het verdere lied zich ontwikkelt en meerdere toeren, zoals chor, staaltonen, fluiten, fluitenrol, bel, belrol, enz. in het lied gebracht worden, verandert bij een groot percentage vogels deze z.g. afgezette kloek in een meer lopende, bollende waterslag. Ervaren kwekers zal deze evolutie niet vreemd zijn.

Vogels uit een stam waar de bollende waterslag steeds de hoofdtoer was, zullen in zekere mate dit verschijnsel vertonen.

Bij het beluisteren der vogels zal men al spoedig een zekere selectie kunnen maken, nl. 1. de verst gevorderden; 2. de diepste vogels; 3. de vogels die de kloek gaan brengen.

Natuurlijk brengt de kweker deze laatsten bij mekaar met een voorzanger die daarbij past. Dit is de eerste groep waarvan de beste verwachtingen gekoesterd wordt.

De andere laten we onder leiding van een andere voorzanger, voor zover deze beschikbaar is, totdat hier weer zangers naar voren komen die onze bijzondere aandacht vragen.

Dikwijls gebeurt het dat vogels van de eerste groep enige tijd later weer niet beantwoorden aan de verwachting die men eraan had gesteld en weder vervangen worden door uitblinkers van de tweede groep. En zo gaat dit ingrijpen in de zangvorming steeds voort.

De oude liefhebbers en kenners zullen zelf best aanvoelen wat zij moeten doen om hun vogels tot goede zangers te leiden en eruit te halen wat er in zit.

Om het op- en neergaan van de zang te kunnen nagaan, raad ik vooral de jonge kwekers aan, eens een dagboekje aan te leggen waarin dagelijks gedurende enkele weken de verschillende toeren en hun beoordeling daarover genoteerd worden. Men zal na enkele weken verbaasd staan over de veranderingen die ten goede of ten kwade in het lied der vogels heeft plaats gevonden.

Kwekers van geen vaste stam, dus vogels gekweekt van verschillende zangrichtingen, zullen spoedig ontdekken dat diverse vogels steeds zoekende blijven en dagelijks iets anders brengen zonder een lied te vormen. Dit is een teken dat deze vogels, geleid door een zekere voorzang deze niet kunnen volgen.

Nu eens zou men zeggen: Ze nemen de voorgezongen toeren aan, om deze daags daarop weder te verlaten en iets anders te brengen. Aan te raden is het, deze zoekende vogels van de anderen weg te nemen en apart te zetten.

Verrassend is het doorgaans te horen dat deze vogels spoedig een eigen richting uitgaan, d.w.z. ze beginnen een lied te vormen en toeren te brengen die hen aangeboren zijn en die in hun bereik liggen.

Het zijn vooral de vogels die een hoger lied brengen waarbij dit verschijnsel zich voordoet. De liefhebber die een stam vogels heeft met een hoger lied, schaft zich zo mogelijk een bij deze vogels passende voorzanger aan om zijn vogels aan te leren. Deze vogels brengen doorgaans een belachtige

waterslag. Een feit is het, dat vogels van een dergelijke stam, zelden een diepere voorzanger kunnen volgen, diepte moet ingekweekt worden.

Dit zijn allen factoren waar een liefhebber gedurende de vorming van het lied rekening mede moet houden en waarop hij zijn verwachtingen kan baseren. Als men mij vraagt of de waterslag (klokkende) reeds vroeg in de leerperiode gebracht moet worden dan moet ik hierop uit ervaring antwoorden dat dit niet noodzakelijk is. De ene brengt hem vroeg, sommigen zeer laat.

Het liefst hoort men deze aanzet natuurlijk reeds vroeg, doch daar staat tegenover dat men bij deze vroege waterslag vaak in zijn verwachtingen teleurgesteld wordt. Deze wordt dikwijls vervormd naargelang de verdere toeren meer vastere vorm aannemen.

Om een voorbeeld te geven dat de kl. waterslag (de hoofdtoer waar het ons allen om gaat) zelf zeer laat en plotseling kan optreden, kan ik u een geval melden.

Omstreeks 1930 had ik een stam vogels waarvan het lied zo goed als gevormd was. Ze hadden zelfs een toerenrijk lied waaraan de waterslag ontbrak.

Wel brachten ze een zeker aanlooptoertje waarop een zekere toer zou moeten volgen; ik zou toen zeggen een waterslag.

En inderdaad na enkele dagen hoorde ik op deze aanzet een waterachtige, nog gebrekkige toer, op waterslag gelijkend. Deze toer ontwikkelde zich met enkele dagen tot de mooiste klokkende waterslag.

Deze werd als op commando door bijna alle vogels overgenomen, sommigen zo overmatig dat ze er telkens mede terugkwamen en uitgroeiden tot een stam die ik nooit beter heb gekend. Het merendeel haalde ereprijzen en bezorgden mij het kampioenschap.

Uit bovenstaande blijkt dat het lied van onze waterslagers voortdurend open neergaat.

Een feit is het dat vogels, die het vroegst met hun zang op een hoogtepunt (in hun glansperiode) zijn, b.v. met Kerstmis, gaandeweg minder worden en weder overtroffen worden door jongere, later opgekooide vogels.

Verleden jaar nog werd door ondergetekende in de volière tussen de poppen een man ontdekt die een rijk lied bracht. De week daarop haalde hij het hoogste aantal punten in de internationale klasse van de Wereldshow te Utrecht.

Een zelfde geval herinner ik mij nog van een vogel die omstreeks Kerstmis, jaren geleden, in de volière tussen de poppen werd gevonden. Een maand daarop was hij kampioen.

Uit bovenstaande ervaringen zou ik moeten adviseren dat men zijn vogels niet te vroeg moet opkooien, als men steeds vogels wil hebben die op de concours-datums op hun hoogtepunt moeten zijn.

Het beste is daarom op de leeftijd af te gaan; dus de vroegste vogels het eerste opkooien en zo geleidelijk. Late vogels b.v. van juli niet eerder opkooien dan na 5 à 5 1/2 maand ouderdom.

Boven aangehaalde raadgevingen en ervaringen zijn gebaseerd op mijn praktijk. Ik geef echter mijn mening graag voor een betere.

We behoeven het ook niet in alles eens te zijn, want dan zou de liefhebberij een saaie boel zijn. Verschil van mening maakt onze liefhebberij interessant. Ik hoop daarom met mijn artikel vooral de jongere kwekers van dienst te zijn geweest.

Met sportgroeten,
N. Nieuwenhuysen

's-Hertogenbosch, Hinthamerstraat 28.

De Waterslager van Voorheen en Thans

In 'De Belgische Waterslager', jg. 21, nr. 1 januari 1954.

Het is mij een genoegen de lezers een en ander te kunnen mededelen over de vroegere Waterslager.

De oude Waterslager wordt steeds nog genoemd de vogel, die in zijn kunnen in vele opzichten boven de hedendaagse Waterslager stond.

Ik wil met dit artikel de liefhebbers vertellen wat mij persoonlijk daarvan is bijgebleven.

Mijn vader zaliger had zolang mij heugt steeds Belgische Waterslagers en legde zich serieus op de kweek en de zang daarvan toe.

Zijn vogels waren van de allerbeste soort van die tijd en werden elk jaar met enkele concoursvogels en daarbij passende poppen aangevuld, van de stam van zijn zwager uit Antwerpen. (Volgens de woordenboeken hebben schoonbroer en zwager dezelfde betekenissen, namelijk 'de broer van iemands partner' of 'de mannelijke partner van iemands zuster of broer', red.)

Deze Antwerpse kweker was destijds de zeer bekende en vooraanstaande kweker: Ant. v. Eyl, woonachtig in de Margravestraat 7, en aldaar overleden in 1896.

Zijn naam werd toevallig onlangs nog genoemd in het nummer van juli-augustus 1953 van ons blad in een Frans artikel van de heer H. Thijs.

De heer Thijs vermeldde de voornaamste kwekers van Waterslagers die zich met hun vogels het meest onderscheidden o.a.: A. v. Eilen (moet zijn Ant. v. Eyl), W. Slingerhaats, Aug. Verbruggen, Adr. Meyer. Ant. Toussaint, W. Keerings, L. Gauthier, e.a.

Eerstgenoemde kweker bezat een prima stam vogels, waarvan een gedeelte der beste vogels na zijn overlijden, door mijn vader werd overgenomen.

Later vernam ik dat verder de gehele stam, kooien enz., in het bezit waren gekomen van de heer Peleman uit Antwerpen. Keurder de heer Van Gestel is deze stam, naar ik hoorde, nog goed bekend.

Deze Waterslagers hadden op mij als schooljongen zoveel indruk gemaakt, dat ik reeds vroeg een even groot liefhebber was als mijn vader.

Bij alle bezigheden de sport betreffende, stond ik hem steeds bij zodat mijn liefhebberij reeds van einde der vorige eeuw dateert.

Wat mij bijzonder in deze vogels bekoorde en steeds in mijn herinnering is gebleven, was de machtig geslagen zang, vooral de overgangen in toonaard waren nachtegaalachtig en imponerend.

Men hoorde in die tijd mooie diepe, klokkende waterslag, bol en rol.

Vogels van andere stammen waren weer gespecialiseerd in woeten, staaltonen en tjonken.

De vogels met veel en diep waterwerk brachten geen of weinig woeten.

Staaltonen, tjonken en tjokken werden in beide stammen gehoord, evenals bel, belrol, soeten, fluiten, fluitenrol en chorr.

Jammer genoeg werd het lied van deze vogels gestoord door zeer foutieve scherpe tonen, door de ene meer gebracht dan door de andere, doch steeds onaangenaam aandoend, o.a.: snetter, riet, sjep, harde ophaal, tjep, enz.

Als de vogels zich in het foutieve beijverden dan was het niet aan te nemen dat zij ook iets zeer schoon in hun repertoire hadden.

Men kreeg steeds de indruk, wanneer deze vogels na hun negatieve zang, plotseling hun diepe nachtegaalstonen lieten horen, dat dit geluid niet uit dezelfde kooien, niet van dezelfde vogels kwam.

De vogels zaten toen evenals nu in gesloten kooien, vandaar deze opmerking.

In het positieve lied zat veel het karakter van het lied van de nachtegaal. Nu eens hogere, jubelende tonen, dan weder diepe, melancholische toeren brengend, vooral de klokkende waterslag, woeten, tjonken en diepe flui-

ten, maakten het lied, door bijtoertjes aaneengeregen, zo rijk aan afwisseling in toonaard.

Zolang wij vogels aangevuld kregen van prima stammen was de kwaliteit in zang ongeveer van hetzelfde gehalte.

Bij vele kwekers werden helaas vogels gevonden met bijna overwegend foutieve, storende tonen.

Goede vogels bleven alleen in hun zang op peil bij de ervaren, bekende kwekers.

De vogels hadden toen een zekere neiging snel in zang te verlopen, zodat het lichtere, het negatieve alleen overbleef en hen waardeloos maakte.

Voor zover ik nog heb kunnen achterhalen was in die tijd de prijs van een goede vogel 40 tot 50 franken.

Tot ongeveer 1910 kweekte ik regelmatig Waterslagers, doch heb toen de liefhebberij moeten prijsgeven, bij gebrek aan tijd vanwege zakelijke aangelegenheden en vaak verblijf in het buitenland.

Enkele jaren na de oorlog 1914-1918 is de liefhebberij door mij weder ter hand genomen.

Aanvankelijk met vogels die niet veel gemeen hadden met de oude Waterslager.

Het imponerende en diepe van voorheen was nergens meer te horen.

Toen ik voor de eerste maal bij een toen bekende kweker kwam en zijn vogels hoorde, was de liefhebberij voor de Waterslager sterk verminderd.

Met de beste wil, konden deze vogels mij niet meer bekoren. Men kon wel horen dat er nog iets van de oude Waterslager inzat, doch het imponerende, diepe en ontroerende in de zang was niet meer aanwezig.

Ook als postuurvogel was hij geheel veranderd. De oude Waterslager was een fiere, slanke, gestrekte vogel, eerder met een kleine smalle kop, terwijl de Waterslager na 1914-1918 een groter type Harzervogel geleeke. Nu en dan zien we nog wel eens een Waterslager die op het oude type gelijkt.

Zoals men overal vernam waren vele goede stammen in België, vanwege voedselschaarste gedurende de bezettingsjaren uitgestorven of erg gedund.

Het schijnt dat toen een kruising op grote schaal heeft plaats gehad: Waterslag, staaltonen en andere toeren werden door deze vogels nog wel gebracht, doch zo goed als alle toeren werden in dezelfde klankloze toonaard gezongen.

Kruising met Harzer- en Truthe-stamvogels deed hier zijn invloed gelden.

In de loop van verschillende jaren is in de zang van de zogenaamde nieuwe Waterslager toch veel verbetering gekomen. Men vond allengs hier en daar

bij diverse kwekers weer vogels die gehoord konden worden. Diverse vormen van Waterslag, hoewel niet talrijk en verschillende waardetoeren werden weer dieper en meer afwisselend gebracht. Ook het klankbeeld van het lied werd weer beter, doch het geheel bleef nog beneden hetgeen men van een echte Waterslager kan verwachten.

Gelukkig dat met deze omwenteling in de zang het vroegere zeer negatieve lied, tot een minimum is terug gebracht en wij daardoor een nieuwe, de moderne Waterslager hebben gekregen. Verschillende ernstige Belgische kwekers, thans nog vooraanstaande liefhebbers waarmede ik steeds vriendschappelijke betrekkingen onderhield, hebben door doelbewust kweken, gepaard aan gedegen kennis van de zang, veel bijgedragen tot verbetering van onze Waterslager.

Met hetgeen reeds bereikt is, zou men zich thans de vraag kunnen stellen: Hoe moet de echte moderne Waterslager zijn?

Het antwoord hierop is zeer moeilijk. Het weinig voldoening gevend antwoord zou moeten zijn: De zang zou eigenlijk moeten zijn zoals hij nooit geweest is en ... zoals hij mogelijk nooit zal te bereiken zijn en wel vanwege de onmogelijke eisen die vele Waterslagerliefhebbers aan het lied stellen.

Als men over Waterslagers spreekt wordt dikwijls ten onrechte naar voren gebracht, dat de Waterslager het nachtegaallied kan en moet vertolken en dan als eerste vereiste het overweldigend schone, het negatieve in het lied mag niet aanwezig zijn.

Waterslagerkwekers of beginnelingen, die in deze geest zijn beïnvloed moeten van deze foutieve mening afstappen en weten dat kanarie en nachtegaal, twee verschillende vogelwezens zijn met verschillende zangorganen en dat een kanarie (onze Waterslager) zijn lied en toeren alléén kan ten gehore brengen zoals zijn organen daarvoor gedisponeerd en geschapen zijn.

Men zal zich tevreden moeten stellen met vogels die de mooie op nachtegaalstrofen gelijkende toeren en slagen op hun eigen wijze in hun lied aaneenbrengen. Met het minder schone zal ook genoeg genomen moeten worden. Eerst dan nemen we een zuiver standpunt in.

Inderdaad, zijn in de huidige goede Waterslagerstammen de zo zeer begeerde nachtegaaltoeren aanwezig, vaak even schoon als bij de nachtegaal zelf zoals de waterslag in zijn verschillende vormen en toonaarden, tjokken, chorr, staaltonen, fluiten, e.a.

Dat wij als Waterslagerliefhebber en kweker bovengenoemde toeren zo afgezet mogelijk, niet te lang gerekt wensen voorgedragen te horen, laat zich begrijpen.

Eveneens is de afwisseling van toonaard van hoge waarde. Ik bedoel hiermede dat niet alle toeren in dezelfde toonhoogte en klank mogen worden voorgedragen. Het lied zou afwisselend op en neer moeten gaan.

De ene stam geeft zijn waardevolle toeren op krachtige klankvolle wijze, geslagen en gezongen, als juichtonen. De andere brengt het merendeel der toeren, hoewel niet onmelodius in een diep melancholisch timbre. Het een en ander is zeer schoon en verdienstelijk, doch slecht verdeeld.

Aangezien hiermede bewezen is dat weer veel ter verbetering en ter volmaking in onze vogels aanwezig is, zou men zijn pogingen in die richting moeten sturen om zowel het ene als het andere, in het lied van één vogel trachten te verenigen.

Men zou hierdoor het karakter van het nachtegalenlied meer benaderen. Hiermede is de bedoeling van meer afwisseling in voordracht en klankbeeld beter toegelicht.

Vogels, die in voordracht van hun lied aan bovenstaande eisen beantwoorden, hebben aanspraak op de benaming van de moderne Waterslager en gelijken op de oude Waterslager van vóór 1914, behoudens het negatieve.

Dit laatste, het scherpe spitse bijlied, deed veel afbreuk aan het indrukwekkend mooie, dat wij thans nog benijden in de oude Waterslager. Voor velen zou thans de oude Waterslager daardoor ongenietbaar zijn.

Evenals thans was de verscheidenheid in zang toen ook groot. In Antwerpen hoorde men weder andere zang dan in Mechelen, Gent, St.-Niklaas of elders.

Bij de ene hoorde men een afgezet metalliek lied bij de andere weder een meer rollende, gerekte zang.

Zoals reeds in de aanvang van dit artikel aangehaald was elke stam sterk in een of meerdere toeren. Zelden vond men vogels die alle waardetoeren in hun lied hadden.

Als men zich op een of meerdere toeren specialiseerde, verloor men weder andere toeren of althans, ze werden minderwaardiger. Ditzelfde is thans ook nog regel bij onze vogels.

Nog even moet opgemerkt worden dat de meer gerekte toeren in sommige stammen niet altijd op recente kruising met Harzerbloed moet toegeschreven worden.

Dit is eenmaal de aanleg en eigenaardigheid in de kanariezing, dikwijls een aankondiging van toerenarmoede, dat door oordeelkundig kweken en voorzang, vooral door het laatste, weer gewijzigd kan worden.

Alles bij mekaar genomen is in de Waterslagersport een grote vooruitgang te constateren, vooral doordat het ongenietbaar foutieve zeer verminderd is en wij reeds vele stammen bezitten die naast betrekkelijke reinheid een mooi Waterslagerslied vertolken.

Als wij willen streven naar het kweken van een moderne Waterslager dan is het geraden bovengenoemde wenken in overweging te nemen en verder de beoordeling van onze Waterslagers gerust over te laten aan onze keurmeesters.

Om het predikaat van keurmeester in België te behalen, moet men de zang van de Waterslager door en door kennen. De eisen daarvoor gesteld zijn heus niet te onderschatten.

Ik was destijds toevallig in de gelegenheid te Antwerpen als buitenstaander, als toehoorder, een examinering van enkele Hollandse kandidaten bij te wonen.

Dit examen werd afgenomen door wijlen de heer Peleman, Docter Keyenberg, V. Avermaet en De Mulder.

Na het examen werden alle mogelijkheden die in de Waterslagerzang te bereiken zijn breedvoerig besproken en toegelicht en wel met behulp en voorbrenging van vogels van diverse stammen om de verschillende toeren in onderdelen te bespreken.

Jonge keurmeesters door dergelijke experts gepromoveerd, zijn heus wel in staat een goede uitspraak te doen en richting te geven. Zij kennen de moeilijkheden evengoed als de mogelijkheden en geven door onpartijdige uitspraak, vastgelegd op de keurstaten, richting, welke gebaseerd is op ervaring en studie van de zang.

Dat onze huidige keurders het geslagen nachtegaalachtige in de zang onzer vogels zullen aanmoedigen zal zeker het verlangen zijn van iedere kweker.

Ter toelichting diene, dat met het oog hierop in Holland een aparte rubriek op de keurstaten voorkomt waarop punten gegeven worden voor Nachttegaalaccent, en herhaling, dit ter aanmoediging en wering van Harzertimbre. Dit laatste wordt eventueel onder op de keurlijst vermeld als waarschuwing.

Ik meen hiermede de liefhebbers een overzicht gegeven te hebben, beantwoordende aan de titel van dit artikel.

N. NIEUWENHUYSEN,
's-Hertogenbosch – Holland.

Belangstelling voor de Klokkende Waterslag op de Zangwedstrijden

in 'De Belgische Waterslager' jg. 21 nr. 2 februari 1954

De gedachtegang en het streven van de Waterslager-liefhebber uit zich ieder jaar in de richting: Hoe zal ik dit jaar de zang van mijn vogels kunnen verbeteren ?

Dit verlangen dringt zich naar voren, gedurende de concourstijd bij het beluisteren der vogels die de erepalmen verdienen.

Het zoeken naar middelen tot opvoering van de zang wordt steeds sterker naarmate het wedstrijdseizoen vordert en de aanstaande kweekperiode nadert.

Bij de ene liefhebber zijn het de mooie staaltonen en tjokken, bij de andere de diepe fluiten of andere waarde toeren in het lied van zekere vogels die hen bijzonder bekoren.

Echter bij allen en wel zonder uitzondering gaat de belangstelling uit naar een mooie diepe klokkende waterslag (kloek).

Het is steeds deze imponerende, waarde bepalende toer, die aller aandacht en belangstelling vraagt.

Of deze vogels naast deze mooie kloek, slechts weinig punten zingen is voor het merendeel der liefhebbers bijzaak, althans voor de liefhebbers, die naar klokkende waterslag zoeken en in hun eigen vogels een onbeduidende of geen klokkende waterslag hebben.

Ten allen tijde en ook thans nog kan men zich op iedere wedstrijduitslag overtuigen van de grote belangstelling voor deze kloekbrengers.

Vaak is het moeilijk, vanwege de drukte om deze kooien heen, de vogels goed te kunnen beluisteren.

Een en ander is zeer begrijpelijk, daar de klokkende waterslag de hoofdtoer en de schoonste toer is van het echte waterslagerslied, onder andere de toer waaraan de Belgische Waterslager zijn naam ontleent.

Ontbreekt deze toer in een overigens toerenrijk waterslagerslied, dan is dit niet compleet en voor de liefhebbers niet interessant, ze zijn niet tevreden.

Een feit is het echter, dat bij aanwinst van een klokkende waterslag, weer enkele andere, dikwijls waardevolle toeren, op de achtergrond geraken en verdwijnen.

Vogels met een buitengewone kloek, hebben in vele gevallen minder toeren op hun repertoire, waaruit blijkt dat voor deze krachttoer als regel iets gemist moet worden. Dit is de schaduwzijde.

Anders is het voor de liefhebber, die de gelukkige bezitter is van vogels met een mooie klokkende waterslag.

Voor hem geldt het thans, de tekortkomingen in het lied naast deze hoofdtoer, trachten aan te vullen. Bijvoorbeeld meer op nachtegaalachtige wijze gebrachte toeren, betere overgangen, langzamere voordracht of wering van enkele foutjes, enz., enz.

Voor deze kweker is er ook altijd iets wat hij het volgend jaar beter en meer volmaakt zou wensen.

Juist dit verlangen naar steeds beter, maakt onze liefhebberij zo interessant en geeft de kweker steeds weer nieuwe moed.

Om in die geest iets te bereiken gaan aller gedachten en verlangens uit naar passende voorzang of naar aanschaffing van kweekmateriaal van een stam die een verlangde toer of andere gewenste eigenschappen in ruime mate bezitten.

Een direct succes te verwachten met de aanschaffing van dit laatste is zeer betrekkelijk. Men moet weten dat men wel aanleg, doch geen zang of toeren kan aankopen.

De aanleg voor zekere toeren is erfelijk, doch deze toeren moeten door voorzang aangeleerd worden. Deze krijgt men niet door vererving.

Zonder geschikte voorzang komt men dus niet verder. De goede leermeester, hetzij om de kloek of om andere toeren aan te leren is hier gewenst.

Wij gaan dan van de veronderstelling uit dat de vogels of stam van deze liefhebber van prima bloed zijn, zodat de vogels met hun geërfde aanleg, toeren kunnen brengen die hen door de leermeester worden voorgezongen.

Voor de bezitters van goede kloek is het dikwijls een nog moeilijker probleem om daarnaast nog de juiste voorzanger te vinden, ter veredeling en volmaking van de zang zijner vogels zonder afbreuk te doen aan het bezit van een waardevolle kloek.

Het psychologische inzicht en aanvoelen speelt hierin een zekere rol, daar de keuze van voorzang niet aan bepaalde voorschriften gebonden is.

Een goed gehoor en goede kennis van het lied en de toeren, is hierin de beste leidraad.

Om op de waterslag (klokkende) terug te komen, behoef ik nauwelijks te zeggen, dat deze in vele vormen en vele klanken voorkomt.

Wij laten voorlopig de bollende en rollende waterslag buiten bespreking, daar deze twee toeren gemakkelijker aan te kweken zijn en we bepalen ons thans op de klokkende waterslag (kloek).

Vogels van eenzelfde stam brengen deze kloek, hoewel de grondtoon hetzelfde is, dikwijls in verschillende vorm en klank.

De individuele aanleg draagt in voordracht tot deze variaties bij.

Als men in het voorjaar de nachtegaal beluistert dan horen wij van hem de klokkende waterslag, ook zeer uiteenlopend en in verschillende vormen.

Men hoort van hem de diep geslagen, daarnaast de vlakkere, en ook de meer golvende kloek. Deze laatste echter minder.

De geslagen kloek of de echte klokkende waterslag, doet bij onze vogels altijd pittiger en krachtiger aan dan de golvende.

Deze is meer nachtegaal-achtig en daardoor meer imponerend, hoewel de goede golvende kloek zeer melodieus en soepeler is en daardoor zeer aangenaam aandoet.

Beide waterslagen in het lied van één vogel verhogen de waarde van hun kloek.

Volgens veler opvattingen is een vogel die een mooie diepe geslagen kloek brengt en deze met golvende (breder in klankvolume) slagen eindigt van ongekende waarde en schoonheid welke de aandacht van de keurders niet kan ontgaan.

Beide vormen van kloek zijn zeer mooi als de vereiste diepte aanwezig is, doch uit de ervaring blijkt, dat de golvende kloek meer gevaar inhoudt spoediger te vervlakken dan de geslagen kloek.

De vogels, die een geslagen kloek brengen zijn doorgaans vogels met metallieke toeren in hun lied en benaderen daarmee meer het karakter van het nachtegaal-lied en de oude waterslager, terwijl de golvende kloek gehoord wordt bij vogels die vaak wat harzer-achtig in hun bijtoeren zijn.

Wil een klokkende waterslag zijn hoogste waarde bereiken, dan moet naast de goede vorm, de gewenste toondiepte aanwezig zijn. Eén gevaar is er echter: boet de helderheid door toondiepte in (hees of neuzig) dan is men over de bereikbare grens en de kloek heeft zijn klankvolheid en schoonheid verloren.

Ik sprak in dit artikel uitsluitend over de klokkende waterslag (kloek) vooral om rede, het bezit van deze toer aan het verlangen van elke liefhebber voldoet en deze toer de basis vormt om daarnaast een echt nachtegaal-achtig lied op te bouwen.

Jammer is het dat de goede klokkende waterslag nog zo zeldzaam voorkomt ondanks de moeite en kosten die zich vele liefhebbers getroosten.

De enkele zangwedstrijden die er reeds plaats vonden, hebben weer het bewijs geleverd dat er nog weinig aanwinst en vooruitgang in deze toer te

vinden is.

Nauwelijks tien procent der ingebrachte vogels werden voor klokkende waterslag bewaardigd, waarvan nog slechts een heel klein aantal met werkelijk opvallend mooie kloek.

Ik besluit hiermede mijn praatje over de waterslager en zijn hoofdtoer de klokkende waterslag, in de hoop dat wij op de verdere wedstrijden, onder andere op de wereldkampioenschappen gedurende de wereldshow te Antwerpen meer vogels met mooie kloek zullen kunnen beluisteren.

N. Nieuwenhuysen.

's-Hertogenbosch, Hinthamerstraat 28, Nederland.

De Belgische Waterslager in gesloten kooien

Wat onze Adviseur en Medewerker, dhr. N. Nieuwenhuysen
over ons Wedstrijdwezen weet te vertellen
in de Nederlandse Sportbladen
in 'De Belgische Waterslager', jg. 21, nr. 11, 12 november, december 1954

Het houden en africhten van Waterslagers in zogenaamde gesloten kooien, zoals dit in de Belgische Federatie steeds wordt toegepast, is bij de meeste Nederlandse liefhebbers vrijwel onbekend.

De oude liefhebbers van vóór 1890 hielden hun waterslagers reeds in gesloten kooien, zodat men kan zeggen dat het een voortzetting, een traditie is. De Waterslagerskooien zijn groter en hoger dan de harzerkooien, in tegenstelling met deze, zijn zij alleen aan de voorzijde van tralies voorzien. De boven-, achter- en voorzijde zijn van hout.

De opkooiing daarin geschiedt op hetzelfde tijdstip als in Nederland te beginnen half oktober, de vroegste vogels natuurlijk het eerst, dit is op de leeftijd van ongeveer 5 à 5 1/2 maand. Voor dien tijd zijn de vogels niet voldoende uitgeruid, niet volwassen en niet op kracht om hun zangstudie voort te zetten en met succes te beëindigen.

Uiteraard kunnen deze waterslagerkooien vanwege hun model en grootte niet in een zangkast ondergebracht worden. Zij worden daarom op banken geplaatst, doch meestal in het vertrek dat daarvoor bestemd is, tegen de wand op mans hoofdhoogte en naargelang de ruimte dit toelaat, het geheel vertrek rondgehangen met een tussenruimte van 10 à 15 cm.

De eerste week blijven de kooien geheel open om de vogels aan hun nieuwe omgeving te doen wennen. Zodra dit is waar te nemen door de

teruggekeerde zanglust, begint de liefhebber de kooien af te dekken. Aan de voorzijde wordt met enkele punaises een dun ondoorzichtig papier aangebracht, de bovenkant neemt men iets ruimer, b.v. 4 à 5 cm openstaand, dus iets naar voren overhellend om de vogels volop licht en de nodige luchtverversing te geven. Deze afdekking, is dus betrekkelijk en mag geen verdonkering genoemd worden en heeft alleen ten doel de vogels rustig te houden. De waterslagers aldus afgedekt, zoals de ware liefhebbers dit doen, hebben de ganse dag volop licht en voldoende luchtverversing, meer dan de vogels in zangkasten gehouden met voortdurend een gordijn er voor. In de aldus afgedekte waterslagerkooien blijven de vogels rustig en levenslustig. Alleen kunnen zij de kweker niet zien en kunnen daardoor vrij benaderd worden om hun zang te beluisteren.

De voorzanger(s) worden tussen, of tegenover de jonge studenten gehangen. Na enkele dagen zijn de vogels aan hun nieuwe omgeving gewend en beginnen vlijtig de zangstudie te hervatten.

Thans breekt de tijd aan, dat de kweker zich vaak in de vogelkamer ophoudt. Zonder de vogels af te leiden kan hij op elk geschikt ogenblik voor de kooi staand, elke vogel beluisteren.

Het geluid van z'n binnenkomen kan de vogels, hun gehoor is bijzonder scherp, even doen stilzwijgen, echter is dit van korte duur; rustig gaan zij dan met hun gezang door.

Van kooi tot kooi gaand is het een genot zonder dat de vogel z'n lied onderbreekt elke toer, elke strofe te kunnen waarnemen. Rustig en vol ijver zingen de jonge vogels en studeren nog steeds om hun lied te volmaken. Nu eens hoort men een vogel die een bijzondere toer brengt, dan weder wordt de aandacht getrokken naar een vogel even verder of aan de andere kant van het vertrek waarvan de zang nog meer bekoort en bijzondere aandacht vraagt.

Een bezoek aan de vogelkamer geeft mij steeds het gevoel op een concours in België te zijn, met dit verschil, dat men niet gestoord wordt door de wedstrijdruimte. Men komt nooit uitgeluisterd; iedere dag hoort men iets anders en doet men nieuwe ervaringen op ten goede of ten kwade.

Persoonlijk ben ik zeer enthousiast voor opleiding en houden in voornoemd afgedekte kooien en wel om het grote genot, rustig alle vogels apart en op elke moment te kunnen beluisteren.

Ook het keuren en exposeren heeft mijn volle sympathie en wel om redenen die ik als kardinaal punt in het volgend artikel nader wil toelichten. Ik zelf pas, voor zover mijn voorraad kooien dit toelaat, de

methode van de Nationale Bond toe dit wil zeggen opkooiing in harzerkooien, in rij tegen de wand opgehangen en met een papieren kapje afgedekt. Door het kapje te verwijderen, is het mij mogelijk mijn vogels meermalen per dag uit te zetten, zoals de liefhebbers in Nederland dit doen. Ze worden op deze manier voor beide concoursen afgericht namelijk voor open en gesloten kooien. Moeten mijn vogels op wedstrijden ingebracht worden, waar uitsluitend in gesloten Waterslagerkooien wordt gekeurd, dan is een overplaatsing in dergelijke kooien gedurende 4 à 5 dagen voldoende om ze daarin te gewinnen.

De zorg voor de opleiding in gesloten kooien is zeer gering. Vanzelfsprekend zal de kweker naar zijn mening de vogels de juiste buurman of milieu geven en de minder gewenste verwijderen. De allerbesten vormen het elitecorps, waaruit straks de matadors voor de prijskampen moeten naar voren komen.

Ik vergat te memoreren, dat mijn vogels iedere dag, na ze verzorgd te hebben, een uurtje van het volle licht kunnen profiteren door verwijdering van het papieren kapje of afdekking.

Het wedstrijdseizoen in België moet vanwege de vele concoursen, die op het wedstrijdprogramma staan reeds half december z'n aanvang nemen.

Elke maatschappij (zoals de Belgen hun vereniging noemen) krijgt z'n beurt, om ter plaatse van vestiging een prijskamp te houden. Vanaf half december, tot half maart kan men in België op meerdere prijskampen per zondag rekenen, men zou het haast kunnen vergelijken met de rooster van een voetbalcompetitie, iedere zondag minstens een wedstrijd van een of ander maatschappij.

De Belgische Waterslager liefhebbers kunnen zich op deze manier volledig in hun sport uitleven, wat ze dan ook doen, elke zondag heeft, gedurende ruim drie maanden, zijn vaste bestemming.

In totaal staan in België thans reeds een 40-tal wedstrijden, door de diverse Bonden onder hun maatschappijen te houden, genoteerd.

Om dit in een overzicht te verduidelijken lezen we:

België heeft thans drie Bonden van Waterslagers:

1. De Belgische Federatie met het grootste aantal maatschappijen.
2. De Nationale Bond, welke ook een 10-tal maatschappijen onder zich telt.
3. De nieuw opgerichte bond: De Nationale Unie voor Waterslagers en Sierkanaries met 12 maatschappijen.

In België worden de zogenaamde prijskampen veel eenvoudiger en minder onkosten vragend, opgezet dan bij ons in Nederland, vandaar de mogelijkheid gemakkelijk tot het houden van een prijskamp te geraken.

Een maatschappij van Waterslagers zetelt in een of ander daarvoor geschikt, eenvoudig, comfortabel café, hetwelk door de liefhebbers met de naam ons lokaal wordt betiteld.

Vanzelfsprekend moet dit verenigingslokaal naast caféruimte een of meer vertrekken of zaaltjes ter beschikking hebben voor het houden van een jaarlijkse prijskamp.

De onkosten voor inrichting van een prijskamp worden door de inrichtende maatschappij bestreden uit eigen kasmiddelen en de inschrijfgelden van de in te brengen vogels, eveneens worden de uitgeloofde prijzen hiervan betaald.

Het inschrijfgeld van alle Federale en Nationale prijskampen is overal hetzelfde namelijk 12,50 Belgische frank per vogel, te voldoen bij de inbrenging.

Elke maatschappij moet een aantal Waterslagerkooien in eigendom hebben, voldoende voor het aantal te verwachten vogels, bij tekortkoming worden deze welwillend aan een zustervereniging geleend.

Op alle Federale en Nationale prijskampen zal het aantal vogels, dat op de prijskamp komt 4 dagen vóór inbrenging moeten worden aangegeven om tijdig het aantal kooien ter beschikking en gereed te hebben.

Men spreekt in België van inbrengen van vogels om rede dat er nimmer vogels per spoor of ander vervoermiddel wordt ingezonden.

Verzending van levend goed, zoals in Nederland als expresse bestelling en binnen 3 à 5 uur naar gelang de afstand aan de geadresseerde afgeleverd, is in België niet denkbaar.

De liefhebber ter plaatse waar de prijskamp gehouden wordt, brengt zijn eigen vogels in, de een in een net koffertje met verscheidene kleine kooitjes daarin, juist groot genoeg voor één vogel, de andere in een vogelloopje allen bij mekaar.

Leden van zusterverenigingen van elders sturen, voor zover deze zelf niet kunnen inbrengen, een of meer afgevaardigden, die zich belasten met de inbrenging van de vogels van hun medeleden.

De dag van inbrenging is doorgaans op zondag gesteld, dus een volle week vóór de uitspraak (prijsbekendmaking).

Op de dag van inbrenging, staan alle waterslagerkooien gereed, ze zijn van zuiver wit zand en gevulde drinkfonteinnetjes voorzien.

De liefhebber moet zelf het aantal kooitjes, welke hij nodig heeft voor zijn meegebrachte vogels nemen, het enige wat hij nog te doen heeft, is de zaadbakken te vullen met zaad door hemzelf meegebracht.

Voor controle moeten de vogels één voor één in de hand gegeven worden

van de daartoe aangewezen commissaris welke het volle recht heeft onderkomen of zieke vogels, ook met te bevuilde ringen te weigeren.

De ringen worden grondig nagezien op het jaartal, stamnummer en het nummer van de ring. Ook worden ringen met onregelmatigheden, zoals krassen, inkervingen geweigerd.

De leden moeten zelf zaad medebrengen, hetwelk zij ook zelf in de zaadbakken moeten doen, een voldoende hoeveelheid voor 8 dagen, daar ze gedurende de gehele wedstrijdduur niet worden bij gevoerd. De grootte van de zaadbakken is hierop berekend.

Direct na de controle worden de vogels ingekooid en na een kaartje, waarop ring- en kweeknummer vermeld is onder de zandlade te hebben geschoven, afgedekt.

De afdekking geschiedt met ondoorzichtig papier van dezelfde afmetingen en kleur, aan de bovenzijde ruimer gelaten voor licht en lucht.

De ingekooide vogels worden, zodra ze afgedekt zijn, op daarvoor speciaal gemaakte rekken geplaatst of tegen de muur opgehangen. De kooien zullen in rij op 5 à 10 cm afstand geplaatst of opgehangen moeten worden. Tussen de doorgangen moet er minstens een doorgang van 0,75 m zijn tussen de kooien. De kooien zullen op éénzelfde hoogte hangen. In géén geval twee rijen boven elkaar.

Zekerheidsbanden van eenzelfde model en kleur worden aangebracht, vastgekleefd op de deur van de kooi; op het afdeksel en op het onderste gedeelte van de kooi.

Op elke verbinding van de veiligheidsband zal de stempel van de maatschappij afgedrukt worden.

De plaats waar de vogels gedurende de prijskamp zullen verblijven, zal degelijk geventileerd en tocht zal vermeden worden.

Van 's morgens tien uur is het een gaan en komen. Van alle kanten komen de kwekers met hun vogels, welke hun beurt afwachten om deze af te geven.

In het café heerst een opgewekte gezellige, stemming. Steeds komen er meer liefhebbers. Kampioensillusies groeien onder het drinken van een glaasje likeur of een glas schuimend Belgisch bier.

Vurige liefhebbers informeren links en rechts met nonchalante onverschilligheid naar de zangcapaciteiten en verwachtingen van andermans vogels om deze aan de eigen ingebrachte vogels af te meten.

Het is een uurtje van gezellig samenzijn, waar de bekende Vlaamse joviale scherts en humor niet ontbreekt, tot rond vier uur als alle ingeschreven vogels zijn ingebracht en de tijd van huiswaarts te gaan daar is.

In groepjes verlaat men in opgewekte stemming het lokaal na elkaar een «allez tot zondag aanstaande», en een wel of minder gemeend beste succes te hebben toegewenst.

Keuring der vogels .

De keuring vangt doorgaans aan, twee dagen na de inbrenging. De vogels hebben dan een volle dag om op rust te komen en zich aan de nieuwe omgeving aan te passen.

Een of meer keurders, naar gelang het aantal ingeschreven vogels, worden door het bestuur aangewezen.

Gedurende de keuring, mogen alleen de keurders en aangewezen aspirant-keurder in de vogelzaal aanwezig zijn.

Alle andere personen worden ten strengste geweerd. Elke overtreding op dit punt wordt ten strengste gestraft.

In tegenstelling met het keuren in Nederland, krijgt elke vogel gedurende twee of meer dagen de volle kans z'n repertoire te laten horen. De beluistering en keuring is aan geen tijd gebonden.

De keurders gaan geheel naar eigen plan van kooi tot kooi en noteren direct op de voorlopige aan de kooi hangende keurfiche (keurlijst) de punten van hetgeen zij te horen krijgen. Deze keurfiches zijn aan een koordje of draad aan de rechterzijde van de kooi aangebracht.

Aarzelt een vogel met doorzingen of zwijgt hij plotseling dan gaat de keurder naar een andere kooi om later weder bij de eerste terug te komen. Van 's morgens negen uur tot 's avonds leven de keurders in spanning en doen met alle ambitie hun best elke vogel de punten te geven die hem toekomt.

Begrijpelijkerwijze wordt vaak overleg gepleegd met medekeurder of aspirant.

Een dergelijke keuring heeft het grote voordeel, dat de vogels de ganse dag beluisterd worden en allen meermalen hun kans krijgen goed beluisterd te worden.

Een voor- of nadeel van 's morgens, 's middags of 's avonds gekeurd te zijn bestaat bij deze keuring niet. Dat de keurders al gauw de matadors ontdekken spreekt vanzelf. Een goed lied en toeren op volmaakte wijze gebracht, treffen aanstonds het oor van de keurder en dat de keurders bij deze uitblinkers dikwijls terugkomen ligt voor de hand. Keurders zijn behalve kenners doorgaans rasliefhebbers in hart en nieren.

Zij willen naast het hoogst waardevolle, ook het bijlied in alle onderdelen ontleden. Is dit geschied, dan kunnen zij verder al hun tijd en aandacht aan

de andere vogels besteden, vaak doen zij dan nog andere ontdekkingen op. Als alle vogels na twee of meerdere dagen meermalen terdege beluisterd zijn en er op de keurfiches niets meer te noteren valt, is de keuring ten einde.

Na de keuring wordt de uitslag opgemaakt in het bijzijn van minstens één keurder.

Elke liefhebber, lid van de Bond, waaronder hij behoort, heeft het recht bij het opmaken van de uitslag aanwezig te zijn.

Bij gelijkheid van punten komt de klokkende waterslag eerst, daarna de bollende en dan de rollende waterslag.

Als de vogel geen waterslag heeft gebracht, zal de waarde der gebrachte toeren wel op de keurfiche achter elke toer worden aangeduid doch niet worden opgeteld.

Op de uitslaglijst komt dan alleen achter het ringnummer G.W. (geen waterslag) doch geen totaal aantal punten.

De officiële keurfiches moeten door de betreffende keurder(s) van hun handtekening worden voorzien en zullen ook de datum van de prijskamp en de naamstempel van de inrichtende maatschappij dragen.

’s Zondags na het inbrengen heeft de tentoonstelling en de prijsuitreiking plaats. Voor bezoek zal de zaal stipt op het gestelde uur voor het publiek toegankelijk zijn.

Een toezichter (controleur) zal gedurende de gehele duur van het bezoek in de zaal waar de vogels zich bevinden aanwezig zijn. Deze zal ook het roken ten strengste verbieden en tevens zo weinig mogelijk lawaai dulden om het beluisteren van de zang niet te schaden.

De tentoonstelling is voor eenieder toegankelijk, entree wordt niet geheven. Bij de ingang van de zaal ligt op de tafel een stapel uitslaglijsten, met daarnaast een schaal, waarin men voor elke lijst naar believen betaalt. Vanaf het begin van de opening is het een aanhoudende bedrijvigheid.

Aan de hand van de uitslaglijst zoeken de liefhebbers, die de uitslag daarin reeds lazen, hun eigen vogels op om op de keurfiches die aan de kooien hangen, kennis te nemen van de toeren welke bewaardigd zijn en het aantal punten voor elke toer afzonderlijk.

Daarna worden de andere vogels beluisterd, vooral de vogels die vanwege hun onderscheiding aparte beluistering vragen.

Thans komen we aan het kardinale punt aangehaald in de aanvang van dit artikel, waarom ik de keuring en expositie in gesloten kooien zo op prijs stel.

Elke bezoeker kan aan de hand van z’n uitslagenlijst alle vogels, dus ook de

primussen gaan beluisteren en tevens kennis nemen vanaf de fiches, welke punten door hen gezongen zijn.

Niemand hoeft hiervoor een bedankje gegeven worden.

Op de Nederlandse wedstrijden leest de bezoeker in de catalogus alleen maar het totale aantal punten welke de vogels behaalden. Puntenlijsten krijgen alleen de inzenders van eigen vogels.

Voor nader kennisneming van de toeren en de punten door andere behaald, moet men steeds inzage van de keurlijsten aan de eigenaars der vogels vragen, waartoe men dikwijls uit bescheidenheid niet wenst over te gaan.

In België, althans op de waterslagerprijskampen, zijn op de aan de kooien hangende keurfiches, voor eenieder de behaalde punten kenbaar, zowel van vriend als andere, men hoeft de eigenaar niet lastig te vallen.

Deze keurfiches blijven aan de kooien en worden eerst de eigenaars van de vogels ter hand gesteld na afloop van de tentoonstelling, als de vogels opgehaald worden.

Zoals ik reeds vroeger aanhaalde, gaat in België de grootste belangstelling uit naar de bringers van echte klokkende waterslag, naar de vogels die daarin de hoogste punten behaalden.

Voor alle liefhebbers is de klokkende waterslag de clou van de prijskamp.

Is deze te vinden onder de hoogst geklasseerde vogels, dan hebben deze de dubbele belangstelling.

Is de schoonste klokkende waterslag gebracht door vogels, die minder hoog in puntenaantal kwamen, dan zijn dit toch de uitverkorenen en trekken dan de meeste belangstelling voor beluistering.

Na het wedstrijdlokaal meermalen ter beluistering bezocht te hebben, brengen de bezoekers en kwekers hun dag verder door in het café van hun lokaal.

Aldaar wordt in gezellige groepjes lief en leed van succes en tegenslag besproken. Allen hebben weder hoop en de beste verwachting voor de menigvuldige prijskampen, die nog op de wedstrijdrooster staan en geven dit op uitgelaten toon te kennen.

Ik houd van deze bijeenkomsten en vind het steeds een echt genot weer eens onder de Belgische sportmakers op een uitslag te zijn.

Hun vrolijk karakter, hun veelzijdige humor en gulhartigheid brengen eenieder in prettige stemming.

Jammer is het dat deze feestvreugde wel eens vertroebeld wordt door enkele die kritiek uitoefenen op de keurders. Zij vergeten dat het deze zijn die al het opgeofferde werk doen in het belang van de sport. Doorgaans

zijn het personen, die geen verlies of tegenslag kunnen verdragen en niet inzien, dat zij op deze manier onaangenaam en onhebbelijk zijn tegenover de omgeving en zelfs pijn aandoen.

Gelukkig dat de meerderheid der liefhebbers het moeilijke en verantwoordelijke streven der keurders ten volle appreciëren en de uitspraak sportief en als afdoend aanvaarden.

Allen beseffen dat het keurderswerk ten bate van de sport is en geheel uit liefhebberij en belangloos wordt gedaan.

Het is de gewoonte dat elke liefhebber z'n madame en verdere familieleden meebrengt. Of de dames de liefhebberij van hun echtgenoot met de slommer daaraan verbonden ten volle delen is vandaag bijzaak. Ze passen zich meesterlijk aan en geven uiting van hun medeleven in de feestvreugde door bijval en gulle lach.

Deze gezellige bedrijvigheid duurt voort tot de voorzitter de aanwezigen bijeenroept en de prijsuitreiking aangekondigd wordt.

Met een korte aangename toespraak worden de prijswinnaars gehuldigd en de prijzen uitgereikt. Na de prijsuitreiking richt de voorzitter het woord tot de aanwezigen en dankt allen voor de trouwe opkomst. De ondernemers en helpers die zich verdienstelijk maakten voor het welslagen van de prijskamp, worden niet vergeten. Zo ook de zaalhouder en zijn vrouw worden extra gecompimenteerd voor het gratis afstaan van de tentoonstellingsruimte en hun belangloze spontane medewerking.

Alle voorbereidingen en werkzaamheden werden door de leden bereidwillig en kosteloos verricht waarvoor hen een hartelijk applaus ten deel valt en hiermede is deze meestal zeer geslaagde jaarlijkse gebeurtenis ten einde en heeft de inrichtende maatschappij aan haar verplichting voldaan.

Nog even wil ik opmerken, dat voornoemde prijskampen zo eenvoudig mogelijk worden ingericht.

De Belgen houden niet van pompeus gedoe, van grote zalen en alles wat daaraan vastzit, alleen al om het feit dat de onkosten niet boven de kasmiddelen mogen gaan.

Het wedstrijdprogramma vermeldt prijskampen vanaf 12 december tot en met 15 maart daaropvolgend.

N. Nieuwenhuysen, adviseur B.F.,
's Hertogenbosch (Holland), Hinthamerstraat 28.

Kweken wij Waterslagers of Bastarden ?

door N. Nieuwenhuysen

in 'De Belgische Waterslager' jg. 21 nr. 5-6 mei-juni 1954

Hoewel de lente ons tot heden weinig zachte en zonnige dagen heeft gebracht, is bij alle liefhebbers de vogelkweek in volle gang. De nestjes zullen met eitjes gevuld zijn, sommigen reeds met jonge vogeltjes. Door de meeste kwekers wordt reeds overwogen welke plannen zij hebben met de paring voor de tweede ronde. Voor zover de eerste paring in alle opzichten met de nodige kennis en overleg is gedaan, zullen de kwekers met dezelfde paartjes doorkweken of naar eigen inzicht verandering daarin brengen.

Wij gaan van de veronderstelling uit dat wij allen bezielde zijn met hetzelfde verlangen, namelijk echte waterslagers te kweken, die een lied kunnen brengen, beantwoordend aan de eisen die aan echte waterslagerszang gesteld kan worden.

Afgezien van de voorzang die wij voor onze jonge vogels hebben, staat het vast, dat door juiste paring reeds van te voren bepaald en vastgelegd is welke zang en toeren wij van hen kunnen verwachten.

Goede vogels worden namelijk geboren uit ouders die in zangaard met elkaar overeenstemmen.

In de eerste plaats van vogels die zowel van vaders als moeders zijde bewijzen hebben geleverd, begaafd te zijn met waardevolle toeren en goede zangorganen. De overgeërfde en ingeteelde eigenschappen kunnen later door passende voorzang opgeroepen en ontwikkeld worden.

Kruising met harzervogels of met vogels die reeds behept zijn met een harzeraccent is sterk te ontraden. Onze waterslager mag niet langer beïnvloed worden door deze kruisingen. Onze waterslagers bezitten helaas over de gehele linie nog te veel harzerbloed. Verdere inmenging brengt ons steeds meer van het goede spoor.

Sedert jaren wordt door doelbewuste, echte waterslagerskwekers gestreden om het oude ras weder op peil te brengen. Zij zijn er zich van bewust, dat elke inkruising van harzer- of halfharzervogels het uurwerk weder terug zet en de met veel moeite heroverde resultaten weder moeten worden prijsgegeven.

Proefondervindelijk is herhaaldelijk bewezen dat zogenaamde verbeteringen door kruising slechts tijdelijke verbeteringen zijn. De vermeende aanwinsten die de hun gegeven voorzang vlijtig schijnen te volgen, zakken doorgaans snel tot middelmatige, lichte zangers af. Zodra

deze uit het waterslagersmilieu gebracht worden, dus van waterslagervoorzang verstoken zijn, zoeken zij in korte tijd, soms in enkele dagen, hun aangeboren zangaard en accent weder op en vormen dan een eigen lied, hetwelk dikwijls vis noch vlees is. De natuur laat zich niet dwingen. De sterk ingeteelde en vastgelegde zang eist bij kruising de harzereigenschappen hardnekkig op.

De meeste kruisingsproducten of bastaarden, als men ze zo wil noemen, missen **het pittige, het metallieke en het krachtig geslagene, wat bij de waterslager zo kenmerkend is**. De waterslagerstoeren, die zij nog brengen, zijn ook harzerachtig, daar zij door harzerkeeltjes gebracht worden.

Doorgaans zijn de bellen (klingels) hard en ruw, staaltoontjes plat, fluiten dikwijls neuzig. Laat de waterslag al eens lief zijn, de verdere waardetoeren die zij brengen doen in geen enkel opzicht aan de waterslager, onze nachtegaalzanger, denken. Als er al eens uitblinkers komen die in zang werkelijk goed zijn, dan verloopt deze doorgaans in korte tijd. Uit eigen ervaring kan ik hierover nog een treffend voorbeeld aanhalen ...

Hoewel ik in mijn lange kwekersloopbaan steeds vijandig tegenover harzercruising heb gestaan, ben ik toch dikwijls onbewust de dupe geworden van andermans experimenten bij aankoop van vogels en wel bij zogenaamd van ouds bekende kwekers en pioniers in de waterslagersport. Zelden hadden deze kwekers iets goeds. Een vaste stam bezaten zij evenmin. Deze bleken, zonder dat zij hier iets van openbaar maakten, ijverig kruisingen toe te passen. Vanzelfsprekend waren hun vogels zuivere waterslagers; een stamboom werd er niet bijgeleverd.

In 1928 kocht ik door tussenkomst van een zeer bekwaam en bekend kweker in Antwerpen, twee hoog geprimeerde kampioenvogels. Het gold hier vogels van een stam die in het wedstrijdseizoen een ware openbaring bleek en alle andere goede stammen in de schaduw stelde.

Hoewel deze twee vogels zowel in Antwerpen en Mechelen, en later door mij in Zwolle (Nederland) op wedstrijden werden ingezet en overal onder de hoogstgeklasseerde vogels kwamen, kon de zang mij geen voldoening geven. Het ritme, de klank en de structuur der toeren deed weinig nachtegaalachtig aan. Er was over het geheel een harzerluchtje aan te proeven.

Mijn vermoeden werd in de nateelt bewaarheid. Ik kreeg een collectie lieve zangers, echter geen waterslagers.

Ook de twee kampioenen hadden hun schijnbaar aangeleerde zang, verlaten en verliepen tot minderwaardige zangers.

Als uitsluitend liefhebber van echte waterslagers deed ik het gehele stelletje naar de vogelhandelaar verhuizen. Naderhand bleek dat deze vogels geteeld waren uit een waterslagerman en een klein bont popje, dat ergens in Antwerpen, buiten gevangen was. Zeer waarschijnlijk een harzerpopje.

Buiten deze ervaring zijn mij in de loop der jaren nog herhaaldelijk kruisingsexemplaren in de hand gespeeld. Gelukkig hield ik de afstammelingen van aangekochte vogels angstvallig buiten mijn stamvogeis, om het gevaar te voorkomen mijn stam te ondermijnen.

Om terug te komen op het doel van dit artikel zal het onnodig zijn te zeggen dat onze waterslager en de harzervogel qua zang, in weinig opzichten met elkaar te vergelijken zijn. De harzervogel is een zuivere rolvogel, terwijl de waterslager een slagvogel is; de naam zegt het duidelijk.

De goede waterslager zal zijn lied, met de toeren die zich daarvoor lenen, geslagen in metallieke klank brengen. De klokkende waterslag moet de hoofdtoer zijn. Het verdere lied moet opgewekt, begeistertend zijn, van hogere tonen overgaand op diepere nachtegaal tonen, als het ware een golving van levensblijheid, net zoals de nachtegaal zijn lied vertolkt.

De harzer daarentegen is een rolvogel, die in zijn diepe toeren melodieuze is en zijn eigen charme heeft. Hij mist echter elke slagvorm en metallieke klank. Deze zouden ook het lied van de harzer ontsieren. Zijn toeren zijn ook veel langer en niet zo welluidend.

De diepte van de harzer zou ook niet in het lied van de waterslager passen. Beiden hebben hun eigen, aan hun zangorganen en aanleg aangepaste diepte. De harzerdiepte zou aan de uiting van levensblijheid van de waterslager afbreuk doen.

Om een duidelijk beeld te geven van de waterslagerzang, of zoals wij hem zouden wensen, verwijs ik naar mijn artikel van het vorige jaar « De waterslager van voorheen en thans »,

Verder zal het beluisteren van onze meesterzanger, de nachtegaal, u het juiste antwoord kunnen geven.

Het nachtegaalaccent. Zoals reeds in vorige artikels aangehaald, heeft men in Nederland aan de keuringscala een rubriek toegevoegd voor beloning van nachtegaalaccent, hoofdzakelijk om het harzeraccent tegen te gaan in onze waterslagers. Nachtegaalaccent en metallieke klank zijn de harzerzang vreemd, het ene sluit het andere uit.

Om de liefhebbers van waterslagers, vooral de jongeren, meer begrip bij te brengen van het waterslagerslied, zou het voorbeeld van de Nederlandse

kwekers aanbeveling verdienen. In de Hollandse vogelbladen leest men omstreeks deze tijd op de agenda's van de verenigingsvergaderingen: 'Bespreking excursie voor beluisteren van de nachtegaal'. Deze excursies worden ieder jaar een of enkele malen gehouden in de maand mei.

Op een mooie, zoele avond, na een zonnige dag, trekken de liefhebbers meestal per fiets naar streken waar de nachtegaal veelvuldig voorkomt om deze 's avonds of 's nachts te beluisteren.

Elkeen wacht met spanning naar het zangwonder der natuur. De zang van de nachtegaal wordt naderhand door de begeleider, hetzij een zangkenner of keurder, met de deelnemers besproken en vergelijkingen gemaakt.

Deze excursies vallen doorgaans zeer in de smaak van de liefhebbers. Nagenoeg alle deelnemers komen in deze avond- of nachtstille onder de indruk van het machtige begeesterende lied, door de Schepper in niet te evenaren rijkdom, aan onze nachtegaal geschonken. De variërende machtige zang maakt diepe indruk en niemand zal er aan denken, dat de harzervogel ons iets in het lied van onze waterslager kan verbeteren.

Zijn er toch kwekers die een zekere liefhebberij hebben van te kruisen, dat zij dit dan openlijk doen en bij verkoop of overdracht van vogels aan anderen, de kopers, daarvan kennis geven. Op deze manier kan de bonafide kweker niet ongewenst de dupe worden, harzer- of halfharzervogels in zijn stam te brengen.

Enkele wenken voor de zangopleiding in open kooien

door N. Nieuwenhuysen

in 'De Belgische Waterslager', jg. 21 nr. 9-10 sept.-okt. 1954 p. 2-4

De studie onzer jonge vogels is overal in volle gang. In de volière lijkt het op zekere momenten van de dag één groot zangkoor: alles frazelt, alles studeert en tracht de leermeester(s) na te bootsen en voor zover deze nog op zang zijn, zelfs te overstemmen.

Hier en daar hoort men reeds vergevorderde toertjes, daarnaast toontjes, die niet altijd welluidend en aangenaam klinken. Laat ons hen dit vergeven en de kwekers niet verontrusten. Jonge vogels gaan dikwijls in hun zangijver boven hun kunnen en brengen dan scherpe toontjes. Deze geluiden zijn meestal een zoeken naar toeren ter volmaking van een lied. Geleidelijk verbetert dit, er komt meer aftekening en richting in het

gekweel der jonge studentjes, naargelang de leermeester hen met zijn zang daarin leiding kan geven.

De vroegste vogels zijn begrijpelijkerwijze het verst gevorderd.

Staakt de voorzanger, door de ophanden zijnde rui, zijn gezang, dan zullen de vroegste en verst gevorderde jonge vogels de taak van leermeester(s) tijdelijk moeten overnemen.

De voorzanger, die geen nut meer heeft, moet thans beslist van de jonge vogels verwijderd worden, zelfs als hij nog doorgaat met zingen.

Zijn gezang is nog geen schaduw meer van voorheen, zijn lied wordt onbeduidend, veelal worden z'n toeren scherper, de klankvolheid is verdwenen, daarbij zal hij bij voorkeur z'n negatief liedje brengen, waarvan de jonge vogels niets goeds meer kunnen leren.

Men kan aannemen, dat de meeste toeren bij de jonge vogels in beginsel gevormd zijn, zij het nog gebrekkig en onzeker.

Gedurende de periode, dat de jonge vogels zonder voorzang zijn, is het zeer gewenst, dat de kweker hen regelmatig in hun studies beluistert.

Als alles gunstig verloopt zal hij dagelijks vooruitgang in de zang kunnen waarnemen. Toertjes, die zij aanvankelijk niet brachten zal men horen, andere zullen, hetzij tijdelijk, wederom op de achtergrond geraken.

Vogels, welke in aanvang met hun waterslag kwamen, kunnen deze soms uren, zelfs dagen, verlaten om op andere toeren te oefenen, totdat zij met deze weder terugkomen, verrijkt met een aanwinst van het laatst aangeleerde.

Op deze wijze gaat de zangontwikkeling door. Waardevolle toeren zullen, als deze ingeteeld zijn, bij steun van latere voorzang ten volle ontwikkelen. Zijn deze niet in het ras vastgelegd, dan zullen zij deze naar hun vermogen wel aanslaan, doch zo zij niet in hun zangaard passen, slechts tijdelijk brengen om ze later weder te vergeten.

Toeren van de hoogste waarde, noem ik de verschillende waterslagen. Op de allereerste plaats de malse, afgezette, klokkende waterslag, diepe fluiten, chorr en staaltonen en niet te vergeten de schone zware tjokken en tjokkenrol, welke door elke nachtegaal gebracht worden en daarmee het waterslagerlied zo nachtegaalachtig maken.

Vogels, welke bovengenoemde toeren in hun lied brengen, aangevuld met andere bekende waterslagertoeren zullen zeker aan het gewenste **nachtegalaccent** voldoen.

De voorzanger, die intussen op een rustige plaats zijn rui heeft

doorgemaakt, zal allengs zijn gezang hervatten. Aanvankelijk stuntelig en klankloos als een studerende jonge vogel om na korte tijd weder op volle zang te komen.

Het herstel in zang vordert sneller als de uitgeruide leermeester onder de studerende jonge vogels wordt gebracht. Dit valt doorgaans samen met de opkooiing der jonge vogels. Door de zangjiver der jonge mannen geprikkeld, komt de levenslust en zanglust snel terug en al heel spoedig zal men ervaren, dat het gehele koor de voorzanger(s) gaat volgen, tenminste als de afstammelingen van dezelfde zangrichting zijn.

Men laat de jonge vogels, als ze in open kooien afgericht worden, rustig studeren in de zangkast, waar de kooitjes naast elkaar geplaatst zijn, afgedekt met een dun gordijn voor matige verdonkering.

Dagelijks wordt dit gordijn teruggeschoven of weggenomen om de vogels weer van het volle licht te doen genieten. Het beste uurtje leent zich hiervoor als de vogels gevoerd worden. Na zich verzadigd te hebben, kunnen ze zich eens in het volle licht uitleven, om ze dan weder af te dekken. Na deze ontspanning zullen ze zich weer vlijtig tot studie zetten.

Zoals in een mijner vorige artikels aangehaald, zal men al spoedig een selectie kunnen maken. **Vogels met klokkende waterslag in diepe vorm en met een langzame voordracht verdienen de voorkeur** om bij elkaar of desnoods elders ondergebracht te worden.

Heeft men vogels met mooie afgezette kloek en vogels met uitgesproken bollende waterslag, dan raad ik aan deze vogels te scheiden.

De echte, nog te weinig voorkomende afgezette kloek, wordt volgens mij steeds bedreigd en nadelig beïnvloed door de bollende waterslag. Een grote neiging is bij de waterslagers aanwezig om naar de laatste af te zakken, om rede dat deze gemakkelijker ligt, het waterachtige tongenspel is hierin niet aanwezig.

Beide waterslagen kunnen op zich zelf zeer schoon zijn, doch zeer moeilijk in één lied op volle waarde te houden. Het is vooral de klokkende waterslag, die in de opleidingstijd gemakkelijk verloopt tot een meer vlakkere, minder afgezette toer. Echte strevers naar de afgezette kloek zou ik steeds de raad geven, vogels met kloek van de bollende waterslag brengende vogels te scheiden, vooral in de opleidingstijd.

Als eenmaal de zang is vastgelegd, dan wordt het gevaar tot versmelting minder groot. De klokkende waterslag is voor onze waterslagers de moeilijkste, doch ook de zwakste toer om deze in volle schoonheid te bewaren. Men zij daarom steeds voorzichtig met het milieu voor de echte kloekbrengers.

Om deze schone toer, als men deze in zijn vogels bezit, te veredelen en vast te leggen mag men om één enkel foutje of uitlooptje niet te scrupuleus zijn. Om zijn mooie kloek zou ik hem, ondanks zijn foutjes, gerust als voorzanger durven nemen. De praktijk leert, dat een zekere percentage de kloek aanleert en de foutjes achterwege laat. De andere blijven vanwege de aangeleerde of vererfde schone kloek even waardevolle vogels.

Op de jonge opgekooide vogels terugkomend, men zal dagelijks de vorderingen kunnen constateren. Er komt meer kleur en klankvolheid in hun lied. De toeren worden meer sonore en melodieuzer en het verband tot een geheel lied is duidelijk merkbaar.

Met het oog op de africhting van onze waterslagers in open kooien wil ik in het kort mijne ervaring en visie geven.

In geheel Nederland evenals bij de Nationale Bond in België ook in Frankrijk, worden onze waterslagers in open kooien gekeurd.

Bij de Nationale Bond worden de kooien na de keuring afgedekt geëxposeerd.

Ook de wereldshow verlangt inzending en keuring in open kooien. (Laat dit in België slechts gedeeltelijk zijn). Met het oog daarop moet de africhting ook in open kooien geschieden.

Voor de kwekers, die steeds hun concourvogels in gesloten kooien africhten, lijkt de africhting in open kooien moeilijker. Dit is echter niet het geval, evenmin is de vrees gegrond dat de vogels in open kooi minder geciviliseerd en zuiver in zang zouden zijn.

Een goede opleiding leert de liefhebbers het tegenovergestelde en geeft hen in het beluisteren meer genot.

De kleine open kooitjes brengt men na opkooiing in ene zangkast of op banken onder, waardoor men minder plaats nodig heeft. Ze worden naast elkaar geplaatst met een tussenschotje. Aan de voorzijde waar de eten- en drinkbakjes zich bevinden, wordt ter verdonkering een gordijn aangebracht.

De voorzanger plaatst men tussen de jonge vogels, afwisselend nu eens tussen deze groep dan weder tussen andere leerlingen.

Vaak zal men de jonge vogels moeten beluisteren om de beste bij mekaar te brengen.

Naast een mooie afgezette kloek, zijn de vogels die hun lied en **waardevolle toeren in langzaam tempo voordragen van grote waarde.** Het maakt het waterslagerslied zo voornaam en indrukwekkend.

Ook deze vogels moeten angstvallig gescheiden en de aldus begaafden bij

elkaar worden gehouden. Doorgaans zijn dit rustige vogels.

Laat men deze bij onrustige, in snel tempo zingende vogels, dan loopt men gevaar dat deze eigenschap, die slechts weinig vogels bezitten, weder verloren gaat.

Als alles goed en wel geselecteerd is, zou men ongeveer half oktober met de africhting kunnen beginnen.

Als de tijd zich daarvoor leent, zou men de vogels in groepjes van 4 stuks kunnen uitzetten, nooit meer. De kooitjes zou men best bij elkaar zetten op deze wijze zoals dat ook geschiedt op de keuring tijdens de wedstrijden. Nooit langer dan een kwartier uitzetten.

In het begin doet men het beste de kooitjes op ongeveer drie meter afstand van de beluisteraar(s) te plaatsen. Zijn de vogels hieraan gewend, wat zij te kennen geven door vlot af te zingen, dan kan men gaandeweg de vogels korter benaderen.

Na enkele weken zullen de vogels het heel gewoon vinden als men ze rustig beluistert op een meter afstand van zich, desnoods in een kringetje als men liefhebbers op bezoek krijgt.

Mijn vogels, op deze manier afgericht, hadden een zekere bekendheid bij de keurders voor hun vlot afzingen tijdens de keuringen.

Vogels horen en te zien geeft de allergrootste voldoening, vooral omdat men niet aan een vast tijdstip gebonden is. Goed afgericht zingen ze als het ware op commando.

Na enige tijd, aldus met zijn eigen vogels te zijn omgegaan, zal men versted staan over de resultaten.

Ik wil nog even opmerken, dat het aanbeveling verdient de vogels niet steeds op dezelfde plaats in het studeervertrek uit te zetten. Daar deze uitzetting het beste op een klein tafeltje of op een stoel kan geschieden, zou men ze nu eens hier dan weder daar moeten plaatsen.

Na enigen tijd zal men het grote genoegen smaken vogels te bezitten die overal, onverschillig waar en op elk tijdstip hun volle lied laten horen.

Ga rustig met uw vogels om is echter het devies en uw uitverkorenen zullen zich op de concoursen ten volle geven.

Verdwenen, doch niet vergeten toeren

door N. Nieuwenhuysen

in 'De Belgische Waterslager', jg. 22 nr. 6-7 juni-juli 1955 p. 2-3

Keurlijsten of keurscala's voor ons hebbende, stellen de liefhebbers, vooral de jongeren, zich de vraag: « Wat zijn woeten ? Wat zijn tjonken, en waarom zijn deze rubrieken steeds gehandhaafd. Deze toeren worden nooit meer gehoord of liever nimmer meer bewaardigd ? »

Inderdaad is dit zo. Sinds jaren horen wij deze toeren niet meer of hoogst zelden in het lied van onze waterslagers. En toch hopen wij, dat deze toeren nog eens op het repertoire van onze vogels zullen terug komen.

WOETEN

Deze ongewoon schone toer, welke voor vele jaren als een waar zangieraad het lied van onze waterslagers tooide, ligt volgens mijn mening nog steeds in het vermogen van onze vogels.

Nu en dan hoort men in sommige stammen een kleine aanzet daartoe, doch tot ontplooiing komt deze aanloop niet. Telkens wordt deze toer als het ware onderdrukt en blijft latent.

Ook hoort men wel eens: Deze of gene kweker heeft woeten. Bij nader beluistering blijken dit diepe woetfluitjes te zijn. Met echte woeten hebben deze niets gemeens.

Liefhebbers, die na de oorlog van 1914-1918 de waterslagerssport zijn gaan beoefenen, kunnen zich van deze toer geen zuiver denkbeeld vormen. Men moet deze in volle schoonheid gehoord hebben, in de vorm en klank kan men zich dan nooit meer vergissen.

Oude kwekers, of zij die de waterslagerssport jarenlang beoefenen, zoals de heren Peleman, Thijs, Van Gestel, ondergetekende en mogelijk nog meerdere liefhebbers, zullen deze bij uitstek een der schoonste toeren naast de klokkende waterslag in volle schoonheid hebben gekend.

De heer Peleman beschreef deze toer meermalen in zijn manuscripten en artikelen. Als vriend van ondergetekende, bij wie hij jaarlijks in de zangperiode, dagen op bezoek kwam om de opkomende of voltooide zang zijner vogels te beluisteren en te ontleden kwam deze toer vaak ter sprake. Reeds jaren voor 1914 werden de woeten reeds zeldzamer gehoord. Woeten in gesloten kooien gebracht deden zo geweldig aan, dat men zich afvroeg: « Is dit nu wel een kanarie, die zo iets ontroerends schoons kan brengen ? » Zij gaven dezelfde bekoring als een diepe brede klokkende waterslag. Als waardetoer en uitgesproken nachtegaaltoer kan en moet hij

even hoog aangeslagen worden als deze.

Ondergetekende heeft deze toer reeds als schooljongen, zijn vakantie bij zijn familie in Antwerpen doorbrengend, gehoord.

Nog herinner ik mij enkele vogels door mijn vader zaliger in Mechelen op een concours aangekocht en medegebracht. Dit zal omstreeks 1902-1903 zijn geweest. De vogels zaten in donkergroen geverfde kooitjes, iets kleiner, doch vooral lager dan de huidige waterslagerkooien, alleen op de voorzijde getralied op de helft van de hoogte. Zaadbak en zitstokken aangebracht op de helft van de hoogte der kooien, om het bevullen der staarten te voorkomen.

De woeten door deze vogels gebracht waren voor mij een openbaring en niet te vergelijken met die, welke ik reeds vroeger in Antwerpen hoorde.

Met spanning wachtte men, onvermoeid, tot de vogels met deze ontroerende toon kwamen.

Verbeeld U zich voor een afgedekte waterslagerkooi te staan, waaruit men, als alles stil is, zonder aankondiging als begin van een lied, ineens zacht inzettende diepe woeten hoort. Men moet ze aldus gehoord hebben om zich hierover te kunnen uitspreken.

Woe...oe...oet, verschillende malen gebracht, **zacht aanvangend, aanzwellend in vragend gerekte toon in zuivere sonore oeklank op het einde iets uitlopend en eindigend op « t »** was deze woet geweldig.

De aanzet was een zuivere «w». Door een nachtegaal hoorde ik deze toer niet zo mooi gebracht.

Nadien heb ik nog dikwijls woeten gehoord, doch nimmer in deze gelijk, haast volmaakte vorm.

Vele woeten waren korter, andere alleen oeoetoet of alleen als woe...oe...oei gebracht zonder «t»-uitgang, doch allen in de structuur van woet, vragend en diep, niet te vergelijken met getrokken diepe fluiten waarin men zich vergist als men denkt woeten te hebben.

Dit waren echte woetvogels. Zij brachten deze toer als hoofdstrofe in hun lied. De Klokkende Waterslag mankeerde doorgaans of was zeer gering. Bol, rol, chorr, staaltonen en fluiten waren zeer goed. Het verder positieve lied was zeer metalliek. Het negatieve als tegenhanger was slecht. Dit laten wij buiten bespreking.

Men sprak toen, zoals meermalen in mijn bijdragen aangehaald, van kwekers van kloek- en kwekers van woetvogels.

Inderdaad was dit juist. Beide toeren schenen toen reeds niet naast mekaar in een lied te kunnen leven. Een schone bollende en rollende waterslag handhaafde zich wel bij de woetvogels.

Geleidelijk werden de woetbrengende vogels schaarser, zodat reeds jaren voor de oorlog 1914-1918 nog weinig goede woeten werden gehoord en deze toer na de oorlog totaal verdwenen was.

En toch is het vermogen tot woet in het orgaan van onze vogels aanwezig, wat bewezen is, dat herhaaldelijk in zekere stammen een neiging daartoe gehoord wordt.

Eén enkele maal na 1918 maakte ik kennis met een stam vogels die over de gehele linie met deze toer begaafd was.

De bekende expert-keurder, Dokter Keyenberg te Merksem, nodigde mij eens uit een concours te gaan bezoeken, gehouden door de maatschappij «De Huisvogel», waar naar hij vernomen had, woetvogels te horen waren, ingebracht door een onbekende nog jonge kweker.

Weinig verwachting koesterend, doch geprikkeld door nieuwsgierigheid werd deze wedstrijd bezocht.

Wij waren verrast. Inderdaad waren wij in de gelegenheid vogels te beluisteren, die mij aanstonds de nooit vergeten woeten van eertijds in herinnering brachten.

Zacht aanvangend, diep, in klankvolume aanzwellend was het een lust deze vogels te horen. Vaak heb ik deze woetbrengers nog ten huize van de kweker gehoord.

Naast deze schone woeten brachten zij een prachtige volle haast volmaakte bollende waterslag, prima chorr en staaltonen, ook de bellen waren schoon, het lied over het geheel was zeer metalliek.

Tekenend was het weer, dat deze vogels een onbeduidend, sommigen geen kloekje brachten, waardoor mijn veronderstelling weder bevestigd en onderstreept werd, dat naast woet geen kloek en naast een mooie kloek geen woet kan tieren.

De ene toer schijnt als het ware de andere te verdringen, men zou haast zeggen, dat de ene toer in de andere wordt opgelost om tot volle ontplooiing te komen.

In deze persoonlijke opvatting werd ik weder gesterkt door het volgende feit. De gelukkige bezitter van deze zogenaamde woetvogels, toen nog een jonge kweker, (thans een der vooraanstaande) was niet tevreden met het bezit van zijn waardevolle woeten. Vooruitstrevend als elke ware liefhebber, zou hij gaarne naast deze woeten een klokkende waterslag in zijn vogels hebben.

Ter opmerking. Klokkende waterslag was op dat tijdstip een zeldzame toer in de vogels der Belgische Federatie. Wel in de Nationale Bond. De bollende waterslag daarentegen was in alle stammen aanwezig in sommige

even klankvol en diep als de beste kloek.

Na inbrenging van vogels met klokkende waterslag (kloek) kwam er een gehele verandering in de zang zijner vogels. Hij verzuumde met deze inbrenging de gelegenheid zijn aandacht op de instandhouding of volmaking van zijn woeten te houden.

De inbrenging van ander bloed (klokkende waterslag) was de oorzaak dat de woeten verliepen en naarmate de klokkende waterslag meer naar voren kwam, de woeten afgedaan hadden. Dit was het einde van de woet in deze stam, wat zeer te betreuren was.

Thans is de vraag: « Hoe krijgen wij deze sluimerende toer weder terug ? ». Er is een mogelijkheid. Dit jaar hoorde ik in zekere stammen een kloek, die in volle woetklank gebracht werd, bijna zonder of geen watergalm, doch door sommige vogels de woetklanktonen afzonderlijk gebracht. Als klokkende waterslag hebben deze enkelingen hun volle waarde reeds verloren.

Volgens mijn persoonlijke mening, ik kan mij vergissen, ligt bij deze vogels de basis voor de beschreven opkomende woet. De volle diepe grondtoon is aanwezig. Langzamer tempo en breder gebracht zou mogelijk kunnen leiden tot de verlangde vorm. Laat het zijn in beginsel.

Ervaren kwekers, in bezit van bedoelde vogels en de kunst verstaand uit een vogel te halen wat er in zit, zouden op hun manier, door juiste paring en selectie mogelijk iets kunnen bereiken in de richting van de verlangde woeten. Men weet het nooit.

Ze zouden zich eens met enkele dezer vogels aan een experiment moeten wagen, echter voor ogen houdend, dat als regel de waterslag zal moeten worden opgeofferd, dit is mijn persoonlijke mening.

Zo dit pogen mocht slagen zou het waterslagerslied weder deze machtige (sluimerende) toer rijker worden en ... de rubriek woeten op de keurscala's zou dan niet langer vragend naar invulling behoeven uit te zien.

We zouden weder kwekers van woet- en kwekers van kloekvogels in onze sport krijgen, evenals voorheen.

TJONKEN

Voor deze toer verwijs ik eveneens naar de beschrijving door de heer Peleman: "Is het aanvangselement tj, de grondtoon oe of o en de slotletter ng of nk, dan heeft men de zuivere tjonken. Tjonken zijn dus een meerwaardige vorm van staaltonen."

De mooiste hoorde ik in de loop der jaren in een zekere stam. Deze toer zette in met mooie gebogen staaltonen om te eindigen in dezelfde

metaalklank, doch dan ronder en voller gebracht in duidelijke tjonk-tjonk klank.

Als ik van deze toer spreek dan moet ik me steeds het verwijt maken, dat ik het als het ware in de hand heb gehad deze toer weder te bezitten en te veredelen.

In 1930 bezat ik een kleine stam vogels, die over de gehele linie staaltönen brachten in diepe ronde vorm.

Enkele dezer vogels werden door mij in afgedekte kooien geplaatst om vooral deze tjonken van nabij beter te kunnen beluisteren. Inderdaad brachten zij de vermeende tjonken op zuivere wijze, juist zoals de toer uitgesproken wordt, met de aanvangsmedeklinkers «tj» de juiste grondtoon en slotmedeklinkers «nk».

Hoewel de vogels niet eerste klas waren in hun verder lied, liet ik, om meer van deze toer te horen, ze op een wedstrijd in Antwerpen inbrengen. Over de bedoelde aanwinst werd door mij geen melding gemaakt. Met niemand was er over gesproken.

Ik had mij niet vergist. De vogels werden gekeurd door de heer P. Wens (ik meen een jonge keurder van de Nationale Bond). In elk geval zal deze toer bij hem opgevallen zijn en ik meen er zeker van te zijn dat de heer Wens de echte tjonken van voor de oorlogsjaren 1914-1918 nooit gekend of gehoord had. Naast chorr, goede staaltönen brachten deze vogels ook tjonken en werden ook voor deze uitzonderlijke tonen bewaardigd.

Om over de keuring iets nader te vernemen stelde ik mij later schriftelijk in verbinding met de heer Wens.

Het antwoord, dat ik thans voor mij heb, luidde als volgt: «Wat betreft die tjonken, zie mijnheer Nieuwenhuysen, ik herinner mij deze zo waardevolle toer gekeurd te hebben op de wedstrijd «De Verenigde Vrienden» te Antwerpen. Misschien zijn het wel niet de volmaakt rasechte tjonken, ik heb ze in elk geval nooit zo mooi gehoord of beter geleerd; een doorslaand bewijs ten goede van bewuste, is dat de heer Peleman welke op dezelfde wedstrijd de oude vogels keurde, mij speciaal attent maakte op deze tjonken. Bezitten die vogels nog dien toon ? »

Helaas, ik heb gedaan, zoals vele kwekers gedaan zouden hebben en nog zullen doen. Ik had die vogels met die benijdenswaardige toon vanwege hun negatief lied van de hand gedaan.

Laat ons door het boven aangehaalde een ervaring rijker zijn. Voor het geval wij in onze vogels een verdwenen toon of aanzet daartoe constateren, verwaarlozen wij de brenger(s) daarvan niet. Spreken wij er dan liever met andere liefhebbers over en als men om de een of andere

reden de vogel(s) niet kan of wil houden, mogelijk door een of andere storende fout in het verder lied, zorgen wij dan, dat hij bij een ervaren kweker (liefhebber) terecht komt, misschien kan deze er verder iets mede bereiken.

Aanbevelingswaardig zou het zijn als de keurmeesters in dit opzicht hun medewerking zouden willen verlenen, door bijvoorbeeld op de keurstaten, als er een ongewone toer of aanzet daartoe gebracht wordt, melding te maken. De eigenaar van de vogel zou dan van dit bezit op de hoogte zijn gesteld.

De Waterslager en het oude liedje

Door N. Nieuwenhuysen

in 'De Belgische Waterslager', jg. 24, nr. 4, april 1957, p. 3

De kweektijd van onze waterslagers is weder aangebroken. Aangemoedigd door het vroege, zachte lenteweer, hebben vele kwekers de verleiding niet kunnen weerstaan en hebben hun vogels bij mekaar gebracht. De ene wat vroeger, de andere wat later.

Hoewel het mooie zonnige lenteweer van veel invloed is en de paringsdrift daardoor wordt aangewakkerd — wij hebben dit allen bij onze vogels kunnen waarnemen — blijkt vaak, dat de lichamelijke gesteldheid van vele poppen nog van dien aard is dat **vroege koppeling tegenslagen kan geven** als: weinig eitjes leggen, legnood, zich niet tot broeden zetten, onbevuchte eitjes, enz., enz.

Menselijk is het, en wij oudere kwekers bezondigen ons ook vaak nog in dit opzicht door ons tot vroeger beginnen te laten verleiden.

Het zijn enkel de overjarige poppen en die van de vroegste broedsels die ons van de bekende tegenslagen kunnen vrijwaren.

De meest gunstige tijd voor de aanvang blijft nog half april, de dagen zijn dan ook langer. Men kan aannemen dat de jonge poppen van latere broedsels dan ook volwassen en broedrijp zijn, zodat men einde april of begin mei nesten met eitjes heeft waarvan men verwachtingen kan hebben.

Een vast vertrouwen op een gunstig kweekjaar wordt dan ook allerwege gekoesterd, met als hoofdgedachte en verlangen «zullen wij dit jaar een goed stelletje zangers krijgen?».

Wij moeten ons dan de vraag stellen: Hebben wij als kwekers goede paringen tot stand kunnen brengen, hetzij met vogels van eigen stam die wij

langzamerhand door en door kennen of ... door aanschaffing van een of meer vogels van andere stam en andere zangrichting om zogenaamd zijn ras te verbeteren ?

De liefhebbers hebben gedurende de voorbije wedstrijden vaak hun oor te luisteren gelegd en vogels ontdekt waarvan zekere toeren hen bijzonder bekoorden.

Een liefhebber is niet gauw tevreden, zelfs zij die een goede stam bezitten worden dikwijls aangenaam getroffen door mooie toeren, zij zouden deze als het ware met de hand willen grijpen om deze in het lied van hun vogels over te brengen. Dit gaat nu eenmaal niet. Met het verlangen naar deze zo gewenste toeren heeft men de vogels nodig die ze kunnen brengen en daarmee wordt dikwijls een fout gemaakt, vooral door onvoorzichtige, ondeskundige kwekers, die door inbrenging van nieuw materiaal de kans lopen te verliezen wat reeds bereikt was.

Slechte resultaten op de wedstrijden... **tegenstrijdige beoordelingen** van de vogels op opeenvolgende wedstrijden ontmoedigen begrijpelijkerwijze de liefhebber.

Nu eens zijn hun vogels voor 100% bewaardigd en behaalden ereprijzen. De liefhebber was gelukkig en enthousiast. Op een volgende keuring zijn dezelfde vogels in waarde tot een handelaarsprijsje gedaald.

Men vraagt zich dan af, hoe is het mogelijk dat mijn vogels in zo'n kort tijdbestek zo teruggelopen zijn.

Men komt er dan vaak toe, doch zeer ten onrechte, de kunde van de keurder in twijfel te trekken. Zij vergeten dat **een betrouwbare en ervaren keurder alleen dat mag en zal noteren wat hij hoort, niet meer en ook niet minder.**

Volgens mij hebben de vogels zich in het eerste geval op z'n best gegeven en zij waren in topvorm. De andere keer waren ze mogelijk weinig zanglustig waardoor ze niet lieten horen wat zij konden presteren.

Dit zijn allen factoren en wederwaardigheden waartegen een liefhebber steeds te vechten heeft, doch het slot is, dat de liefhebber, lamgeslagen, geen vertrouwen meer heeft in zijn eigen vogels, hij heeft geen moed en geduld rustig door te gaan en laat zich, als hij nog voldoende liefhebberij bezit, verleiden tot aankoop van enkele vogels van een heel andere zangrichting dan de vogels die hij zelf bezit.

Hij vergeet dat hij alleen vogels kocht doch niet de toeren die hij als aanwinst zocht.

Met deze zo begeerde aanwinst begint hij als het ware van voor af aan.

Een kweker die behoorlijke vogels heeft zou ik aanraden rustig door te gaan en te trachten doordacht tot een eigen vaste stam te komen.

Is het nodig ander bloed in te brengen, doe dit voorzichtig, meer als proef met enkele vogels. Een resultaat bereikt men eerst na enkele jaren.

Nog iets over opkooiing en verdere opleiding

Door N. Nieuwenhuysen,
in 'De Belgische Waterslager' jg. 23, nr. 12, december 1956 p. 3

20 oktober.

Het wedstrijdseizoen nadert: 2 december aanstaande zullen de eerste prijskampen, die door de Koninklijke Belgische Federatie zijn uit geschreven, plaatsvinden en wel te Diest en te Merksplas.

In verband met deze vroege datum zullen vele liefhebbers reeds aanstalten maken hun vogels, of de vroegste daarvan, in te kooien ter verdere africhting.

Met het oog op de samenwerking met de Nationale Bond (de Belgische Verstandhouding, red.), reeds in feite verwezenlijkt, zou ik de kwekers van de Koninklijke Belgische Federatie de raad geven, voor zover zij over kleine harzer of open kooien de beschikking hebben, de vogels daarin voorlopig onder te brengen, daar de keuringen van de Nationale Bond uitsluitend in open kooien gedaan worden. Een groot voordeel is daaraan verbonden, doordat de verzorging gemakkelijker is.

Ondergetekende deed dit steeds en met succes. Hij heeft daarvoor een eenvoudige kast met meerdere rayons boven elkaar, ongeveer 10 cm hoger dan de hoogte der kooitjes. De kooitjes worden naast elkaar geplaatst met na enkele dagen een klein kartonnen of stevig papieren schotje er tussen. Elke vogel is dan voortaan op zich zelf aangewezen en kan rustig studeren.

Doordat ze op deze wijze, evenals in de volière in eigen stamgroep zitten, zullen ze, eenmaal gewend, elkaar in hun zang steun geven. Nog beter als men een of meer voorzangers bezit, die men beurtelings in de ene dan weder in de andere rayon tussen de jonge vogels kan plaatsen.

Deze zogenaamde zangkast kan na ruim een week met een dun gordijn worden afgedekt, zodat beluistering daardoor zeer goed mogelijk is, tenminste als hun zanglust dit toelaat.

Schifting van de uitblinkers is wel gewenst. Ook de mindere, foutieve toeren brengende vogels, zullen verwijderd moeten worden. De kunst is thans de betere vogels goede maten te geven.

Ook de jonge zangers na enkele weken van tijd tot tijd op elk daarvoor beschikbaar ogenblik uit te zetten is aan te bevelen, desnoods ook 's avonds bij kunstlicht. Dit laatste is zeer nodig daar doorgaans bij kunstlicht gekeurd wordt.

Dit is de eerst africhting voor latere open keuringen.

Na verloop van 14 dagen kan men de jonge zangers, zo men dit wenst, in gesloten kooien overzetten, dit voor de liefhebbers die de voorkeur voor gesloten kooien houden (K.B.F.-leden).

Hoewel ik reeds meermalen over dit onderwerp schreef wou ik dit met bovenstaande nog even in herinnering brengen, vooral voor de jonge liefhebbers.

Zelf houd ik mijn waterslagers zolang mogelijk in kleine kooitjes in de zangkast, zijn er uitblinkers onder dan worden deze in dezelfde kooitjes tegen de wand gehangen met een papieren kapje af gedekt. Ik bereik dan hetzelfde resultaat voor nauwkeurige beluistering als met de vogels in gesloten kooien.

Moeten ze op een wedstrijd van de K.B.F. worden ingezet, waar men steeds gesloten keurt, dan is overbrenging in gesloten kooien gedurende 4 à 5 dagen voldoende om ze daarin te gewinnen. Verschillende bekende kwekers doen dit niet eens en hebben toch goede zanguitslagen.

De resultaten van de zang zullen bij vele liefhebbers uiteenlopen. Er zijn thans reeds kwekers die hoog opgeven over hetgeen zij van hun vogels in de volière hoorden, anderen zijn hierover minder goed gestemd.

Een en ander houdt natuurlijk nauw verband met de stam waaruit zij gekweekt zijn en ook vooral over de opleiding die zij gedurende hun jeugdvrijheid in de volière genoten hebben. Dit laatste is, naast goede afkomst, een voornamelijk factor.

Is de afstamming prima en goed doorgefokt tot een stam en daarbij gesteund door hen passende voorzang dan kunnen goede resultaten verwacht worden; hoewel er altijd uitlopers (minder goede zangers) onder gevonden zullen worden.

Stammen die op edele toeren en vooral op klokkende waterslag gekweekt zijn, zullen deze laatste in de volière reeds hebben doen horen. Eveneens is dit het geval met andere waardetoeren, als staaltonen, fluiten, chorr, tjokken en andere.

Jammer genoeg gelukt het zelden alle goede toeren in het lied van onze zangers verenigd te krijgen. Dit zouden dan de matadors zijn.

Doorgaans ontbreekt er een of andere toer of wordt een zekere toon in minder goede vorm of klank gebracht, waarmede natuurlijk bij keuring rekening gehouden wordt.

Bij de jonge opgekooide vogels kan de zang gedurende de verdere opleiding nog vele veranderingen ondergaan, ook ten goede, als de kweker de kunst verstaat tijdig in te grijpen en de betere van de minder begaafden

weet te scheiden en ze bij een goede leermeester kan plaatsnemen.

Zeer storende fouten moeten ten alle tijden geweerd worden.

Omtrent Kerstmis zal men met zekerheid kunnen zeggen of het lied aan zekere eisen voldoet.

De zang is dan, bij de vroegst ingekooide, voltooid; de toeren die zij brengen zijn vastgelegd. Zij zijn klaar om ter beoordeling van de keurder gebracht te worden.

De kundige liefhebber zal zelf kunnen beoordelen of de door hem in te brengen vogels een zeker aantal punten toegekend kunnen worden. Jonge kwekers raad ik aan, alvorens zij aan een prijskamp deelnemen, meer ervaren liefhebbers hun vogels te doen beluisteren en eerlijk hun mening te vragen.

Een en ander voorkomt moeite en onkosten voor de inzenders, als de vogels niet wedstrijdvaardig zijn. Vogels, die geen waterslag bezitten zouden nimmer ingebracht moeten worden. Dit zijn immers geen waterslagers meer door dit gemis.

Voor de keurders voorkomt men op deze manier onnodig oponthoud, een beletsel om de werkelijk betere vogels in alle bijzonderheden te kunnen beluisteren.

Het is voor de bezoekers van de prijskampen ook aangenamer uitslaglijsten te zien waarop een behoorlijk aantal punten af te lezen is. Het behoeven daarom allen geen ereprijswinnaars te zijn.

N. Nieuwenhuysen, Adv. K.B.F.

VOOR JONGE LIEFHEBBERS VAN DE K.B.F EN DE N.B.

Door Nico Nieuwenhuysen

In 'De Belgische Waterslager', jg. 26, nr. 12, december 1959, p. 2-3

Onze adviseur de Heer Nico Nieuwenhuysen, s'Hertogenbosch (Holland), terug volop in de liefhebberij!

Reeds van in 1942 kennen we onze vriend Nico Nieuwenhuysen uit Den Bosch. Als jonge liefhebber, en eigenaar van een flinke stam eersterangs vogels met wondermooie woeten, hadden we het genoeg in contact te komen met voornoemde, toen reeds jaren een vooraanstaande liefhebber en kenner.

Beiden streefden we steeds hetzelfde doel na. Waterslagers kweken met

uitgesproken klokkende waterslag, dikwijls ten koste van de andere toeren. De heer Nieuwenhuysen is er in gelukt een vaste stam vogels met prima klokkende waterslag te telen. Door een ver doorgedreven selectie en een deskundige kweekmethode is deze « kloek » constant en overervend, sedert jaren werkelijk dé hoofdtoon van het door zijn vogels ten gehore gebracht repertorium.

Reeds van vroeg al in de zomer brengen zijn vogels, door hun gefrazel, reeds duidelijk hoorbaar de aanvang van de klokkende waterslag. Telkenjare opnieuw wordt deze kweker beloond voor zijn veredelingswerk, door de zang van zijn echte waterslagers. Menig kweker dankt zijn succes op de wedstrijden aan de « stamvogels van dhr. Nieuwenhuysen uit Den Bosch ». Menig liefhebber deed beroep op zijn kennis en ervaring. Zo mogelijk kwam dadelijk hulp en raad.

Ook nu dat de K.B.F. weer met moeilijkheden te kampen heeft om ons maandblad met leeswaardige artikels te vullen, komt de heer Nico Nieuwenhuysen ons, op ons eerste verzoek, graag ter hulp en is hij bereid gevonden:

1° zijn wegens gezondheidsredenen onderbroken artikelenreeks voort te zetten;

2° reeds vroeger besproken punten over de kweek, de concours en dergelijke terug aan te snijden ten behoeve van de nieuwe leden (Belgische Verstandhouding);

3° al wie er om verzoekt, met alle mogelijk advies over onze liefhebberij, bij te staan.

Wij allen, leden van de B.V. kunnen onze adviseur niet dankbaar genoeg zijn ons nu weer eens te meer de helpende hand te reiken. Zijn in binnen- en buitenland graag gelezen bijdragen zullen dan ook met interesse door onze lezers verwacht worden.

Mijnheer Nieuwenhuysen wij wensen u nog vele, vele jaren vruchtbaar werk, onze liefhebberij en onze B.V. ten bate !

H. Rosseau.

Hier volgt het eerste artikel van de nieuwe reeks. Later hernemen we enkele der vorige bijdragen, o.a.: « Verdwenen, doch niet vergeten toeren ». — « De Waterslager van voorheen en thans ». — « Belangstelling voor de klokkende waterslag op de zangwedstrijden » — « Kweken wij Waterslagers of Bastaarden ? » — enz...

VOOR JONGE LIEFHEBBERS VAN DE K.B.F. EN LEDEN VAN DE N.B.

Thans nu het wedstrijdseizoen nadert zijn wij, waterslagerliefhebbers vol verwachting en druk in de weer het nodige te doen om onze vogels in goede zangconditie te brengen.

Wij veronderstellen dat de vogels, nu ze eenmaal opgekooid zijn onder leiding van behoorlijke voorzang, spoedig laten horen wat ze in aanvang in de volière hebben geleerd.

Men kan aannemen dat de meeste toeren bij de jonge vogels in beginsel zijn gevormd en na de opkooiing tot meer vastheid en ontwikkeling zullen komen.

Als alles normaal verloopt zal men dagelijks vooruitgang in de zang kunnen constateren. Goede toertjes en ook foutjes die zij aanvankelijk niet brachten zal men horen. De laatsten zijn dikwijls onschuldige studiefoutjes. Goede toertjes zullen zij brengen, zij het in hun nog onvolmaakt repertoire. Andere zullen wederom op de achtergrond geraken.

Straks worden minder aangename toertjes bij verdere ontwikkeling meer acceptabel en komt een verandering ten goede, bijvoorbeeld een platte, scherpe chorr verliest het hinderlijke en wordt dan in het lied als positieve toer opgenomen. Enz...

Vogels, die in aanvang met hun waterslag kwamen, kunnen deze soms uren, zelfs dagen verlaten, om op andere toeren te oefenen om later verrijkt met een aanwinst van het laatst aangeleerde, met de onmisbare waardevolle waterslag terug te komen.

De voorzanger, die intussen op een rustige plaats of in de volière zijn rui heeft doorgemaakt, zal allengs zijn gezang hervatten; de ene wat vroeger, de andere wat later. Aanvankelijk stuntelig en klankloos, als een studerende jonge vogel, om weldra zijn rijke en klankvolle watertoeren te brengen.

Dit valt doorgaans samen met de opkooiing der jonge vogels; dit is einde oktober, begin november. Door de zangijver en gekweel der jonge vogels geprikkeld, komt de levenslust en zanglust snel terug en zal men spoedig ervaren, dat het gehele koor de voorzanger(s) gaat volgen, ten minste als de afstammelingen of jonge vogels van dezelfde zangrichting zijn. Ze zullen, als ze in open kooien afgericht worden, rustig in de zangkast studeren. Ik spreek hier over vogels die in open kooien worden afgericht.

In de zangkast worden de kooitjes naast elkaar geplaatst. In het begin zonder tussenschotjes, zodat de vogels elkaar kunnen zien. Op deze manier gewennen ze zich gemakkelijker aan de opkooiing. Na een goede week, als de vogels aan het alleen zitten gewoon zijn, worden de tussenschotjes geplaatst. Wenselijk is het na enkele dagen met een dun gordijn voor

matige verdonkering de zangkast af te zonderen, opdat ze rustig kunnen studeren. Dagelijks wordt het gordijn teruggeschoven om de vogels terug van het volle licht te doen genieten. Het beste uurtje leent zich daarvoor als de vogels gevoed worden. Na zich verzadigd te hebben kunnen ze zich eens in het volle licht uitleven en zingen, om ze dan weder matig af te dekken. Na deze ontspanning zullen zij zich weer vlijtig tot de studie zetten.

Op deze wijze gaat de zangontwikkeling door. Waardevolle toeren zullen, als deze ingeteeld zijn, bij steun van passende goede voorzang tot volle ontwikkeling komen. Zijn deze niet in het ras vastgelegd, dan zullen zij deze naar hun vermogen wel aanslaan, doch zo zij niet in hun zangaard passen, deze slechts tijdelijk brengen om ze later weder te verlaten.

Toeren van de hoogste waarde noem ik de verschillende waterslagen. Op de eerste plaats de malse diepe waterslag, vooral goed afgezet en in oei_klank naast diepe fluiten (woetfluiten), zware tjokken, forse staaltonen, chorr, enz.

Vogels die bovengenoemde toeren in hun lied brengen, aangevuld met andere bekende waterslagertoeren zullen zeker aan het gewenste nachtegaalaccent voldoen.

Is de waterslag golvend en langzaam in oei_klank en dikwijls in het lied gebracht dan is dat de toer waar de gehele liefhebberij om draait en kan bij keuring niet te hoog worden beloond.

De **klokkende waterslag** (kloek) moet, wil hij imponerend zijn, met veel water er in, in oei_klank gebracht worden. **Wordt hij droog en of fluitend gebracht dan daalt hij veel in waarde**, al moet hij bij beoordeling toch als klokkende waterslag worden aangemerkt.

Vogels met waterslag in diepere vorm en in langzame voordracht verdienen de voorkeur en zouden van de minderbegaafde gescheiden moeten worden.

De langzame voordracht mag echter **nimmer in fluitende vorm** gebracht worden, welke dikwijls het gevolg en het nadeel van een langzame kloek is. Heeft men vogels met een mooie afgezette gemoduleerde kloek en een daarbij uitgesproken bollende waterslag, dan zou ik met deze vogels voorzichtig zijn. Zelden handhaven deze begaafde vogels hun klokkende waterslag.

De echte nog te weinig voorkomende mooie afgezette kloek wordt volgens mijn lange ervaring steeds bedreigd en nadelig beïnvloed door de bollende waterslag al zijn beide vormen in het lied van dezelfde vogel zeer te waarderen. Een grote neiging is bij de waterslagers aanwezig om geheel

naar de laatste (bollende) af te zakken om rede dat deze gemakkelijker ligt. Het waterachtige tongenspel, de watergalm of dubbelklank zijn in de bollende waterslag niet aanwezig.

Nogmaals, beide waterslagen kunnen op zichzelf zeer schoon zijn, doch in hetzelfde lied zeer moeilijk op volle waarde te houden. Het is vooral de klokkende waterslag die in de opleidingstijd gemakkelijk verloopt tot een meer vlakkere, drogere, minder afgezette toer.

Echte strevers naar de afgezette kloek zou ik steeds de raad geven de zuivere kloek brengende vogels van de vogels met bollende waterslag te scheiden, vooral in de opleidingstijd. Als eenmaal de zang is vastgelegd dan wordt het gevaar tot versmelting minder groot. De kloek of klokkende waterslag is voor onze waterslagers niet alleen de moeilijkste, doch ook de zwakste toer om deze in volle schoonheid te bewaren. Men weze daarom voorzichtig met het milieu voor de echte kloekbrengers.

Om deze schone toer, als men deze in zijn vogels bezit, te veredelen en vast te leggen, mag men om een enkel klein foutje of uitloperje niet te hardvochtig zijn. Om deze waardevolle kloek zou ik de bewuste vogel gerust als voorzanger durven nemen. De praktijk leert, dat een zeker percentage de kloek aanleert en de foutjes achterwege laat. De andere vogels blijven vanwege de aangeleerde of vererfde schone kloek even waardevolle en door liefhebbers zeer begeerde vogels.

We zijn even afgedwaald. Op de jonge afgekooide vogels terugkomend zal men dagelijks de vorderingen kunnen constateren. Er komt meer kleur en klankvolheid in hun lied. De toeren worden warmer, meer sonore en melodieuzer en het verband tot een geheel lied is duidelijk merkbaar.

Met het oog op de africhting van onze waterslagers in open kooien, gaf ik in het kort mijn ervaring en visie.

In Nederland en bij de Nationale Bond en mogelijk nog in andere Bonden in België, ook in Frankrijk, en op de Wereldshows worden de waterslagers in open kooien gehouden en gekeurd.

Bij de Nationale Bond worden de vogels na de keuring afgedekt geëxposeerd. Alleen bij de Koninklijke Belgische Federatie, die verreweg het grootst aantal leden telt, keurt men de waterslagers in afgedekte kooien.

Voor de kwekers van de Koninklijke Belgische Federatie, die steeds hun concoursvogels in gesloten kooien africhten, lijkt deze africhting in open kooien moeilijker. Dit is echter niet het geval. Evenmin is de vrees gegrond dat de vogels in open kooien minder geciviliseerd en minder zuiver in zang zouden zijn.

Een goede opleiding leert de liefhebbers het tegenovergestelde: even rustig zingen zij en geven in het beluisteren, door dat men de vogels kan zien, een groot genot.

Het boven aangehaalde mag bij de lezers niet de indruk wekken, dat de africhting in gesloten kooien mij minder sympathiek is. Als men mijn mening vraagt zou ik moeten zeggen dat beide methoden mijn waardering hebben. Beide methoden hebben hun eigen charme.

In Nederland waar ik lid ben en bij de Nationale Bond in België waar ik vóór jaren mijn vogels inzond, heb ik steeds voldoening gevonden met de vogels in open kooien te horen en af te richten. Ook thuis geven ze mij, daar men ze op elk ogenblik kan uitzetten en kan zien terwijl ze zingen, alle voldoening, hoewel de zang in gesloten kooien voor mij steeds een zekere bekoering heeft.

Men kan elke vogel apart beluisteren, geen toontje of strofe kan je ontgaan daar men zijn oor te leen legt voor elke kooi apart. Een mooie vogel aldus beluisterd geeft mij steeds de indruk een nachtegaal 's avonds in het bos te horen. Men ziet de vogel niet, doch de zang begeestert op deze manier van beluisteren.

Ik kan mij daarom ook zeer goed indenken dat de liefhebbers van de K.B.F. zich halsstarrig vasthouden aan deze methode.

Het systeem, waterslagers in afgedekte kooien, dateert reeds van ouds. Reeds vanaf het einde van de vorige eeuw werden de waterslagers ook uitsluitend in gesloten kooien gehouden, gekeurd en ter beluistering naast elkaar gezet met een keurstaat aan elke kooi.

Dat deze methode gehandhaafd blijft bewijst wel het zeer grote aantal aanhangers daarvoor in België. Daarbij komt nog dat de inbrenging in gesloten kooien gemakkelijker en minder omslachtig is.

Althans zeker voor ons, Nederlanders, die de vogels in België willen inzenden op wedstrijden met gesloten kooien. Men kan de vogels in een loopje medenemen naar het wedstrijdlokaal waar de kooien en drinkfonteinnetjes gereed staan, terwijl in Nederland elke vogel in aparte kooitjes moeten worden ingebracht of per spoor in een verzendkist het doel moet bereiken, hetwelk grote kosten met zich medebrengt.

De voordelen van keuren er nog buiten gelaten. Doordat een vogel in gesloten kooi apart wordt beluisterd is vergissing in waardering bijna onmogelijk. Open keuring heeft voor mij steeds een dubieuze kant. Vooral als meerdere vogels tegelijk gekeurd worden, bijvoorbeeld in klasse van 4 vogels. Gemakkelijk kan men zich in een toer vergissen of in twijfel zijn welke vogel deze gebracht heeft.

De Heer De Cock uit Kaatsheuvel, Holland, die voor enige tijd een artikel schreef behandelde ook dit onderwerp en velen, vooral de aanhangers van gesloten kooien, zullen hem niet tegenspreken.

Ik gaf in dit artikel mijn onpartijdige mening ten beste, hiermede vertrouwend de aanhangers van beide methodes ten dienste te zijn geweest.

Over de opleiding van waterslagers in open en gesloten kooien gaf ik destijds mijn mening in «De Belgische Waterslager». Indien nieuwe leden van de K.B.F. en van de Nationale Bond interesse hebben hiervan kennis te nemen, dan zal de Heer Rosseau zeer zeker in een volgend nummer van «De Belgische Waterslager» een uittreksel daarvan geven.

N. Nieuwenhuysen, adviseur K.B.F.
Hinthamerstraat 28, 's Hertogenbósch.

Het Grote Probleem

Verbetering van de Zang onzer Waterslagers

Door Nico Nieuwenhuysen

In 'De Belgische Waterslager', jg.27, nr. 3, maart 1960, p. 5

Wat moet er gedaan worden om de zang van onze waterslagers op een hoger peil te brengen, zal de vraag zijn van vele kwekers in België, na de slechte uitslagen op de wedstrijden van dit jaar.

Van de kerstprijkskamp te Antwerpen, destijds de clou van alle wedstrijden in België, is weinig goeds te melden. Waar is de tijd gebleven, dat op de traditionele kerstprijkskamp vele goede stammen te beluisteren waren en vele vogels met een flink aantal punten werden bewaardigd.

Ik heb deze wedstrijd zelf bezocht. Enkele uren voor de uitslag (de proclamatie), kreeg ik gelegenheid de vogels goed te beluisteren, daar slechts enkele liefhebbers aanwezig waren. Teleurstellend was hetgeen men te horen kreeg. Mogelijk dat de vogels voor het merendeel, zoals dit gewoonlijk het geval is, uitgezongen waren (de laatste dag). Dit was echter niet het geval. Na een poosje begonnen de vogels zich te geven en rommelden hun repertoire af. Op enkele uitzonderingen na was het een koor van slechte waterslagers. De meeste vogels getuigden in hun gesjilp over weinig goede waterslagerstoeren te beschikken: scherpe en foutieve toeren overheersten het gehele koor. De uitslaglijst bevestigt bovenstaande bewering. Behalve het negatieve en krijsende dat over de

gehele lijn door de vogels in ruime mate werd gebracht, was bij vele vogels het lied nog doorspekt met harzeraccent wat er op wijst, dat zich nog kwekers bezondigen aan kruising met harzers of vogels waarin harzerbloed nog in ruime mate aanwezig is.

Ik zou de hoofdredacteur van ons blad in overweging willen geven, zoals hij in het voorlaatste nummer reeds aankondigde, mijn artikel van voor jaren terug, getiteld: « Kweken wij Bastaarden of Waterslagers », te plaatsen. Dit kan mogelijk voor jonge onervaren of slecht beïnvloede kwekers een stimulans zijn om met kruising voor goed te staken en vanaf dit jaar beginnen te kweken met uitsluitend zuivere waterslagers van bekende en betrouwbare kwekers. In het bedoelde artikel zijn de negatieve en zang afbrekende resultaten van kruising met harzers en onzuiver, indirect harzerbloed, duidelijk verwerkt en wel met aanhaling van feiten en voorbeelden. Wij staan thans nog ruim een maand van de kweekperiode af. Met overleg en advies van ervaren kwekers en keurders is er nog veel te redden.

Ik zou de liefhebbers aanraden liever minder te kweken en dan alleen met raszuivere waterslagers van bekende, betrouwbare kwekers. **Het kweekmateriaal, zowel mannen als poppen moet goed zijn** op de eerste plaats. Op de tweede plaats, komen wij aan **de voornaamste factor**, namelijk **de voorzang**. Zonder voorzang bereikt men weinig. De voorzanger moet voorname, echte metallieke waterslagertoeren brengen, zo mogelijk zonder scherpe of foutieve toeren. Deze laatste worden door de jonge vogels het liefst en het gretigst overgenomen. Tracht dit te voorkomen, liever één voorzanger met minder toeren, doch zo mogelijk uitsluitend waardetoeren. De minderwaardige en doorgaans foutieve toeren bezorgen wel een groter lied doch men blijft met de zang in de miserie en krijgt weer zangers zoals wij ze thans in overdreven mate op wedstrijden te horen krijgen.

In geval u geen goede voorzanger hebt of kunt bekomen, roep dan de hulp in van een bevriend kweker. Mogelijk kunt u een voorzanger van hem lenen. Is hij daarvoor niet in de gelegenheid u deze dienst te bewijzen, vraag hem dan of u een of twee uwer jonge vogels bij hem in de leerschool (in de volièr) mag plaatsen bij zijn goede voorzangers.

Collegialiteit moet in dit geval betracht worden. Het is **ook in het belang van onze gehele liefhebberij**, dat er meer goede vogels komen. Zo niet dan gaat de waterslagersport absoluut ten gronde, waarmede ook de liefhebbers en bezitters van nog goede vogels ten zeerste gedupeerd zullen zijn. Vrees voor concurrentie mag hen niet weerhouden onze

waterslagersport te dienen om deze op hoger peil te brengen. Een of twee vogels bij hen in de volière opgeleid kan de kweker in kwestie op een latere wedstrijd niet de kroon van het hoofd nemen en met deze bereidwillige geste betracht men de belangen van de sport waarvan men als mens een grote zelfvoldoening heeft. Ik zelf wil hierin voorgaan en verklaar mij bereid voor een viertal liefhebbers één vogel op te leiden vanaf mei tot einde augustus, natuurlijk onder dien verstande dat de jonge vogels kerngezond zijn en niet van een stam die het afgelopen seizoen met hapziekte te kampen heeft gehad, verder van zuivere waterslagerstam.

Een kweker hier ter plaatse, een toekomstig lid van de K.B.F., die uitsluitend vogels van mijn stam heeft en thans van mij goede voorzang heeft bekomen, verklaarde zich aanstonds bereid de Belgische liefhebbers een zelfde aanbod te doen. Te samen kunnen dan hier in 's Hertogenbosch de vogels van een prima opleiding genieten.

Ik ben er zeker van dat meerdere liefhebbers (bezitters van goede vogels) in België ook tot deze voorgestelde actie bereid zullen zijn. Ik stel voor dat de eventuele distributie of uitbesteding van deze vogels door dhr. Rosseau en dhr. Barbiau geleid zal worden. Voor mij zelf mag de Nationale Bond daarvan ook profiteren, daar er reeds een zekere samenwerking tussen beide bonden bestaat en ik zelf nog aangename herinneringen heb aan de N.B. als oud lid en ik nog verscheidene vrienden daaronder tel.

Mogelijk is dit een punt van bespreking waard op de bijeenkomsten van plaatselijke bonden of anders op de algemene vergadering van de K.B.F. en N.B.

Wat de kampioenswedstrijd in Gent betreft, van welke bedroevende resultaten ik vanaf de catalogus kennis nam, heb ik mij aanstonds afgevraagd, wat is er toch gaande met onze waterslagers ?

Is de zang over de gehele lijn zo teruggelopen dat een vogel met slechts 91 punten de kampioentitel moest halen, dus landskampioen was ?

Om mij van een en ander op de hoogte te stellen wendde ik mij tot onze secretaris, de heer Rosseau en de heer Campers, beiden keurders.

Een duidelijke uiteenzetting ontving ik van onze bekwame, minutieuze keurder de heer Campers en ook van de heer Rosseau.

Ik wil hier de heer Rosseau in overweging geven, een uittreksel van beider uiteenzetting aan mij over Gent in het belang van onze sport in ons orgaan te willen publiceren. Op hoop van zegen.

N. Nieuwenhuysen, adviseur der K.B.F., 's Hertogenbosch

De Belgische Waterslager en de Kweek

Door N. Nieuwenhuysen

In 'De Belgische Waterslager', jg. 27, nr. 5, mei 1960, p. 5

Thans op 25 april kan men zeggen dat nagenoeg alle kwekers de vogels in de broedkooi hebben en allen bezielde zijn en in afwachting leven, welke resultaten zij in 1960 zullen oogsten.

Elke kweker heeft ten zijnen tijd zijn vogels in de broedkooien ter paring bijeengebracht en allen hopen dit jaar eens gunstiger resultaten te zullen krijgen, niet alleen kwantitatief doch vooral vogels te telen die wat de zang betreft de kweker alle voldoening mogen geven.

Velen zijn dit jaar zeer teleurgesteld van de wedstrijden gekomen, hoewel het merendeel zelf overtuigd was dat zij goede vogels met mooie toeren ter keuring hadden gebracht, doch zo zekere factoren niet behoorlijk geklasseerd werden bijvoorbeeld door niet te zingen (NG) en gedurende de keuring geen waterslag brachten hoewel zij volgens kwekers' bewering wel waterslag in hun lied hadden.

Deze teleurgestelde kwekers moeten echter niet de moed verliezen en de toekomst met vertrouwen tegemoet zien en doorgaan met geen andere vogels te kweken, doch met hun eigen vogels waarvan zij weten dat zij goede eigenschappen bezitten. Wat er in zit moet er eenmaal uitkomen. Dit zijn dan de zogenaamde stamkwekers.

Weer anderen hebben zich vogels van een andere stam en zangrichting aangeschaft die volgens de keurfiches en bij af luisteren toeren en tonen brachten die zij in hun eigen vogels missen. Zij moeten zich daarvan geen te grote illusies maken. Men kan wel vogels kopen doch geen toeren. Wij wensen beiden veel succes. De uitslag zal dit jaar weer leren wie de juiste weg gekozen heeft.

Naar mijn mening is de eerste het meest bevoorrecht. Hij kent zijn eigen vogels het best en zal trachten door goede paring en goede voorzang (die bij zijn vogels past) eindelijk eens betere uitslagen te krijgen.

De andere, die door aankoop van vogels van een andere zangrichting, begeeft zich op een gevaarlijk pad. Om een vaste stam te krijgen mag men geen allegaartje formeren. Doorgaans raakt men nog meer achterop en de resultaten zijn bijna altijd nihil.

In elk geval zijn beiden met de beste bedoelingen bezielde en ze hebben zich met volle vertrouwen op de kweek geworpen, dit is nu eenmaal de liefhebberij om elk jaar weer opnieuw te beginnen.

Thans een enkel woordje over de kweek en wat er aan vast zit. Het is thans einde april. De vele vogels zijn nog met hun nest bezig of hebben eitjes in het nest of zij die vroeg met de kweek zijn begonnen hebben reeds jonge vogels.

Als de poppen en ook de mannen tijdens de winterperiode goed verzorgd zijn zal men weinig tegenslagen ontmoeten. Men kan er dan op rekenen dat de poppen een behoorlijk aantal eitjes leggen, het merendeel bevrucht.

Bij juiste voeding zullen de poppen de jongen goed verzorgen, dit is vooral een voorname factor.

Bij ervaring weet ik dat vele kwekers, als er jongen zijn, eigen gemaakt bijvoer geven, bijvoorbeeld biscuit met ei en wie weet wat nog meer daarin, als traktatie. Doorgaans is dit voer te krachtig.

Zij (de kwekers) geven zich te veel moeite en voeren dikwijls meerdere malen per dag wat werkelijk overbodig is; eenmaal 's morgens voeren is voldoende.

Sinds enkele jaren geef ik de vogels slechts eenmaal per dag krachtvoer van een fabricaat waarop men kan vertrouwen en waarvan men weet dat ei daarin verwerkt is plus mengsels van andere betrouwbare bestanddelen. Verder 's morgens wat vers groen plus een blokje wit brood in melk gedoopt en goed uitgewrongen en steeds prima zoet zomerraapzaad met 1/3 wit zaad. Men behoeft dan verder op de dag nergens meer naar om te zien. De poppen doen de rest.

Men zal verstedd staan hoe de poppen de kropjes van hun jongen volstoppen. Ik heb thans eind april 20 gezonde jonge vogels. Ik wil nog even opmerken dat ik het krachtvoer droog verschaf, wat de poppen gretig eten. Van verzuren in de warme zomer behoeft men dan niet bang te zijn.

In het kort :

1. Prima zoet zomerraapzaad met 1/3 wit zaad gemengd.
2. Een brokje wit brood in melk gedoopt én uitgewrongen.
3. Dagelijks vers groen.
4. Verder zorgen dat het bakje krachtvoer droog gegeven wordt en steeds bijgevuld wordt.

Men zal verstedd staan hoe de poppen de jongen verzorgen. Steeds zijn de kropjes goed gevuld zodat ze groeien als kool.

Deze methode is vooral aan te raden voor kwekers aan wie de tijd ontbreekt door afwezigheid overdag.

Door het krachtvoer droog te geven is men niet aan een tijdstip van voeren gebonden en het voer blijft steeds vers. Men kan zich eventueel ten

mijnent overtuigen. Verder ben ik steeds bereid eventueel nog nadere inlichtingen te geven.

Het beste succes wens ik alle kwekers toe !

P.S. — Vergeet niet het ongedierte te bestrijden door dagelijks (met en onschuldig middel namelijk 404) de kooien te bespuiten en wekelijks de zitstokken met petroleum te bestrijken.

Ervaringen van een waterslagerkweker

Door N. Nieuwenhuysen

In 'De Belgische Waterslager', jg. 27, nr. 10, oktober 1960, p. 3

De moeilijkheden die men in de kanariesport en -kwekerij tegenkomt zijn ontelbaar. Doorgaans zijn dit gevallen waarmede elke kweker in meer of mindere mate heeft te doen gehad. Onder andere een popje loost, weinig of onbevuchte eitjes, poppen die zich niet tot broeden zetten of de eitjes na enkele dagen broeden verlaten, niet voeren der jongen, enz., enz.

Over deze tegenslagen is reeds veel geschreven en gedokterd en het laatste woord zal hierover nog niet gesproken zijn.

De gevallen die zich bij mij de laatste jaren voordeden en waarvoor niemand, zelfs oude en ervaren, kwekers mij raad konden geven, wil ik bij deze onze geachte lezers en kanarievrienden kenbaar maken.

Geval A. — Een vogel van 1954, die mij in 1955 verschillende nesten gezonde jongen gaf en zich tevens als prima voorzanger onderscheidde, liet in het najaar verstek gaan met z'n rui, ondanks de moeite die ik mij gaf en de middelen die werden toegepast om hem tot normale verenwisseling te brengen. Hij bleef rustig doorzingen, terwijl andere mannen met succes de ruiperiode doormaakten.

Om te beginnen had ik hem gedurende ruim een week in een vrij donkere kelder geplaatst, geen resultaat. Ik hing daarna een vochtige doek over zijn kooi, de vogel bleef kerngezond. Ik leende zelfs een vogel die voortdurend in stokrui was en hing hem daarnaast, niets hielp. Ten einde raad dompelde ik hem iedere dag in een vrij warm bad, zodat de kop alleen vrij bleef. De vogel schudde zich telkens na dit geforceerd bad flink uit en vóór dat z'n veren geheel droog waren zong hij zijn hoogste lied, alsof er niets met hem gebeurd was.

Uiteindelijk gaf ik het op en plaatste de vogel onder de jonge mannen ter opleiding van deze laatsten. In hetzelfde seizoen plaatste hij zich weer onder de ereprijswinnaars op verschillende wedstrijden.

Ik rekende er evenwel niet op, dat hij voor de teelt bruikbaar zou zijn. Toch gaf ik hem einde maart een pop. Van het eerste nest waren alle eitjes bevrucht. Als voorstander van de wisselbroederij plaatste ik hem daarna nog bij verschillende poppen. Na enkele maanden kon ik mij op een flink nakomelingschap verheugen. ± 21 forse jonge vogels had ik van hem in de volière.

Uit bovenstaande blijkt dat een gezond vitale vogel, als hij zijn rui eens overslaat daardoor niets heeft geleden. Einde 1956 viel hij in de rui welke zeer normaal verliep. Begin 1957 was hij weer onder de ereprijswinnaars.

Geval B. — Een man die het tweede jaar niet bevruchtte.

Een mijner kampioenen, die mij in 1955 verschillende nesten jongen gaf bleek het jaar daarop totaal onvruchtbaar te zijn. Zes nesten eieren, in totaal 32 stuks, waren allen waardeloos, niet eens zwak bevrucht doch geheel doorzichtig, hoewel de man zeer vitaal en vol levenslust was. Ik gebruikte hem daarna als voorzanger in de volière waar hij mij ontelbare diensten bewees, daar hij de gehele dag zijn lied en klokkende waterslag voordroeg.

Het komt meer voor dat een man z'n vruchtbaarheid verliest, waardoor hij als kweekvogel voor goed afgeschreven moet worden. Verschillende malen heb ik dit meegemaakt.

Ik vond het zeer spijtig er geen jongen meer van te kunnen telen, te meer nog na zijn rui op normale wijze volbracht te hebben, hij op een concours te Antwerpen in dit voorjaar de hoogstgeplaatste vogel was en eveneens kampioen voor de beste klokkende waterslag.

Zonder de minste verwachting er van te hebben zette ik hem einde maart bij een jonge pop. Dit bij wijze van proef. De eerste eitjes waren allen bevrucht. Gelukkig met dit succes verleende hij z'n diensten nog aan verschillende poppen. Het resultaat is thans 10 juni dat ik 15 afstammelingen van hem heb.

Geval 1 en 2 is een stukje geschiedenis van 2 mijner beste vogels welke er zich gelukkig doorheen sloegen en het bewijs leverden dat men nooit mag wanhopen.

Geval C. — Zijn nesten met veel eitjes te verkiezen ?

Ik kan hierop rechtuit zeggen neen. Dit jaar tel ik reeds 8 nesten met 6 eitjes en 4 nesten met 7 eitjes.

Hoewel zo goed als alle eitjes bevrucht waren, gaven mij deze grote nesten veel zorg en uiteindelijk slechte resultaten.

Begrijpelijk is het, zodra de pop 4 eitjes heeft gelegd men ze tot het broeden zet. Legt deze pop met wel eens een dag over te slaan eitjes boven het normale aantal tot 6 à 7 stuks dan zijn deze laatsten korter bebroed met als gevolg dat deze laatste eitjes later uitkomen. Dan komt de ellende, de kleine jongen worden al gauw verdrukt en plat gezeten.

Men zou de eitjes of de laatst uitgekomen jongen wel kunnen overleggen, doch zelden heeft men nesten van gelijke geboortedatum of het aantal eitjes of jongen in die nesten is dan doorgaans te groot om deze overtollige er nog aan toe te voegen.

Nogmaals te grote nesten zijn niet wenselijk, nesten van 4 à 5 stuks komen in de regel het beste tot hun recht en zijn dan te verkiezen. Het komt echter niet altijd uit zoals men het graag zou wensen.

Geval D. — Hoe lang blijven de eitjes goed ?

Een voorbeeld ! Een pop legde 4 eitjes waarop zij zich niet tot broeden zette. Het nestje en de 4 eitjes werden verwijderd en de eitjes doelloos in een bakje gelegd. Na ongeveer 8 dagen begon dezelfde pop, waar dezelfde man was bij gelaten haar 2^e legsel. Na 4 dagen ging de pop haar eitjes bebroeden. De eerste 4 eitjes werden over verschillende kleine nesten verdeeld na er een kenteken op te hebben gezet. Dit als proef, de eitjes waren in die 12 dagen niet eens gekeerd. Het bleek dat alle eitjes bevrucht waren. Hieruit blijkt dat men onbebroede eitjes rustig 10 à 12 dagen kan bewaren in afwachting dat er zich een gelegenheid voordoet ze ergens bij te kunnen leggen.

Ik wens de liefhebbers met de laatste rang nog veel succes, hoewel er zowel in België als Holland geklaagd wordt over de vele mislukkingen.

Gelukkig mag ik mij en mijn waterslagervrienden hier uit de omgeving onder de bevoorrechte rekenen. Bij ons is de bevruchting prima, de jongen worden voorbeeldig verzorgd, zodat ik zelf half juni aan mijn aantal ben.

Het voer speelt geen rol, vertroeteling met alle mogelijke wisselasjes is ons vreemd. Daarmede is een slecht voerende pop toch niet te veranderen.

Het voer (krachtvoer) dat ik verschaft is gemalen witte brood voor de helft, de andere helft een goed krachtvoer met daardoor een ei goed fijn gekneet, wat levertraan, dagelijks een eetlepel tarwekiemen door het geheel met enkele handen gemengd zaad dat met water wat zacht gemaakt wordt. Dagelijks groenvoer, dit niet te vergeten.

De vogels worden eenmaal per dag 's morgens gevoerd. Als de poppen vitaal en gezond zijn voeren ze ook zaad. 's Morgens als de bakjes krachtvoer leeg zijn hebben de poppen de kropjes der jonge vogels met zaad volgestopt. Als zaad voer ik prima raap- en witzaad 2 x 1.

Als slot zou ik kunnen zeggen, **als een pop niet voert of dit niet regelmatig niet doet dan is haar constitutie niet in orde**. Poppen die niet voeren zijn met deze slechte eigenschap vaak erfelijk belast. Men zou beter doen met deze niet door te gaan. Het kan ook zijn oorzaak hebben dat ze gedurende de wintermaanden verwaarloosd zijn.

N. Nieuwenhuysen, adviseur der K.B.F., 's Hertogenbosch

† IN MEMORIAM NICOLAAS NIEUWENHUYSEN

Adviseur der Kon. Belg. Federatie van Waterslagersliefhebbers

In 'De Belgische Waterslager', jg. 28 nr. 9-10, sept.-okt. 1961, voorblad

Mijnheer Nieuwenhuysen overleden !

Dit ontstellend bericht bereikte ons op 25 juni laatstleden. Wat ons onmogelijk toescheen was droeve werkelijkheid. Enkele dagen daarvoor hadden we nog een brief van onze goede vriend ontvangen, waarbij hij ons persoonlijk liet weten dat hij naar het ziekenhuis ging om een beetje rust te nemen. Thans geniet hij van de eeuwige rust.

De Heer Nico Nieuwenhuysen was een groot mens. In zijn beroepsbezigheden was hij een internationaal gekend en gewaardeerd adviseur voor Hollandse en buitenlandse schoenfabrieken. Hij stak torenhoog boven de gemiddelde man uit. In verschillende vakbladen werd hij meermaals om zijn uitzonderlijke begaafdheid geroemd. Zo lazen we o.a. van hem, de directeur van de «

Uper-Ten » schoenfabriek: « ... een geboren tekenaar, een kleurvirtuoos en in zijn ornamentage en kleurcombinatie komt een grote gave aan het licht ». Ook in de Franse vakbladen, waar een internationaal gezelschap van collega's zijn werkstukken en de methodiek van de meester die « Nico » was, loofden en bewonderden en hem waardeerden om zijn gezellige causerie; volgens een Frans vakblad: « dans un français impeccable ». Op het congres van 1948 te Parijs, haalde hij, te midden van 's werelds meest gerenommeerde bottiers*, de hoogste onderscheiding, want N. Nieuwenhuysen is « Bottier de premier ordre ». Hij adviseerde en ontwierp en maakte de jongere garde enthousiast. Tot daar wat N. Nieuwenhuysens' beroep betreft.

Ook in de wereld der kanarieliefhebbers was hij een eminente persoonlijkheid, waar iedereen naar opzag. Zijn leuze: « Wat ge doet, doe het goed », kwam ook hier tot zijn volle recht.

Wie kende Nico Nieuwenhuysen niet ? Op alle internationale wedstrijden vonden we hem en zijn kanaries présent ! Zijn liefhebberij dagtekent reeds van het einde der vorige eeuw. Hollands waterslager-kampioen, jaren achtereen; wereldkampioen in januari 1958 te Helmond - Nederland. Steeds de laureaat van de mooiste Klokkende Waterslag en Nachtegaalaccent, was Nico Nieuwenhuysen een geducht maar uiterst sportief en nederig mededinger op alle zangwedstrijden in binnen- en buitenland.

Nederlander van geboorte (Waalwijk, 16 Augustus 1884), vertoefde hij evenwel vaak in België én voor zaken én voor zijn liefhebberij.

Zijn vrouw is een Belgische, afkomstig uit Brussel, waardoor Nico Nieuwenhuysen meer dan waarschijnlijk de gekende Nederlandse hoffelijkheid en de niet minder gewaardeerde Belgische gulhartigheid wist te verenigen.

De artikels van zijn pen over onze sport, welke verschenen in ons blad en in het officieel orgaan van de Algemene Nederlandse Bond voor Kanarieteelt en Vogelbescherming, werden graag gelezen en herlezen en getuigen alle van zijn buitengewone gave als kweker en africhter van veredelde kanaries en niet in het minst als gedegen kenner van het waterslagerslied.

De Belgische Federatie is oneindig trots een kanarieliefhebber van dergelijk internationaal formaat in haar rangen gekend te hebben.

Wij, die hem nu 20 jaar als vriend en medewerker kenden, voelen best welke leemte er ontstaan is in onze sport waar hij de steunpilaar was.

Zijn laatste werk voor onze hobby was de stille spontane hulde die hij bracht in het artikel geschreven ter gelegenheid van de 80^e verjaring van zijn makker Dr. A. Keyenberg.

Tientallen waardevolle artikels over onze vogels verschenen in onze « Belgische Waterslager ». Zonder zijn medewerking, waarvoor hij niet moest gevraagd worden, had ons blad niet die betekenis gehad, dat het nu heeft. Wij zijn hem daarvoor dankbaar, mede voor de ontelbare diensten die hij onze sport heeft bewezen. Vermelden we slechts zijn bijdrage tot de stichting (Utrecht) van een waterslagerafdeling in de C.I.C. (nu C.O.M.), het mede opstellen van de internationale scala voor waterslagers en zijn aandeel in het ontstaan van de « Belgische Verstandhouding », enz...

Hij was voor ons een onvergetelijke medewerker, een onbaatzuchtig liefhebber, een groot kenner van het waterslagerlied, een trouw vriend. Wij zullen aan hem een heerlijke herinnering bewaren.

Ook langs deze weg bieden wij de achtbare familieleden onze oprechte gevoelens van innige deelneming aan.

Moge zijn ziel de eeuwige rust gevonden hebben.

Het Bestuur der K.B.F.

* bottiers is het meervoud van het Franse zelfstandig naamwoord bottier, wat vertaald omschreven wordt als 'Oorspronkelijk een ambachtsman die laarzen maakte en verkocht'. Vandaag de dag, een vakman die schoenen en laarzen ontwerpt en op maat maakt.